

Lovforslag nr. L 220-224. Betænkning afgivet af kommunaludvalget den 28. maj 1979

Betænkning

over

- I. Forslag til lov om ændring af lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner,
 - II. Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning,
 - III. Forslag til lov om ændring af lov om udligning i hovedstadsområdet,
 - IV. Forslag til lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat
- og
- V. Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme

Udvalget har behandlet lovforslagene i en række møder og har herunder haft samråd med indenrigsministeren, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Nogle af de af udvalget stillede spørgsmål vil tillige med indenrigsministerens svar herpå blive optrykt i et bilagshæfte til betænkningen.

Desuden har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Bornholms amtsråd,
 Frederiksberg kommune,
 Frederiksværk kommune,
 Fritidshusejernes Landsforening,
 Græsted-Gilleleje kommune,
 Helsingø Kommune,
 Hundested kommune,
 Jægerspris kommune,
 Kommuneforeningen i Bornholms amt,
 Skævinge kommune og
 Vejle amtskommune.

De pågældende skriftlige henvendelser vil tillige med indenrigsministerens kommentarer hertil blive optrykt i det ovenfor omtalte bilagshæfte.

Et flertal (socialdemokratiets, venstres, Danmarks kommunistiske partis og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) har noteret sig, at tilskuddet til særlig vanskelig stillede kommuner og amtskommuner forhøjes fra 15,5 til 50 mill. kr. i 1980.

Ministeren har over for udvalget oplyst, at det er hensigten at tage særligt hensyn til de kommuner, som både er vanskelig stillede og lider tab ved omlægningen.

Ved forhøjelsen af det nævnte tilskud er der således bl. a. tænkt på et geografisk område som Bornholm, der som følge af specielle forhold er vanskelig stillede og samtidig lider tab ved omlægningen.

Herefter indstillet et flertal (socialdemokratiets og venstres medlemmer af udvalget) de under I, II og V anførte lovforslag til *vedtagelse uændret* og de under III og IV anførte lovforslag til *vedtagelse* med de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslagene til *forkastelse* ved 3. behandling og udtaler:

Mindretallet er principielt enig i, at landligger-skatten bør afskaffes. Imidlertid skal lovforslagene opfattes som en helhed, som landligger-skattens afvikling kun udgør en mindre del af, ligesom konsekvenserne af afviklingen i forhold til virkningen af de øvrige lovforslag ikke er tilfredsstillende oplyst.

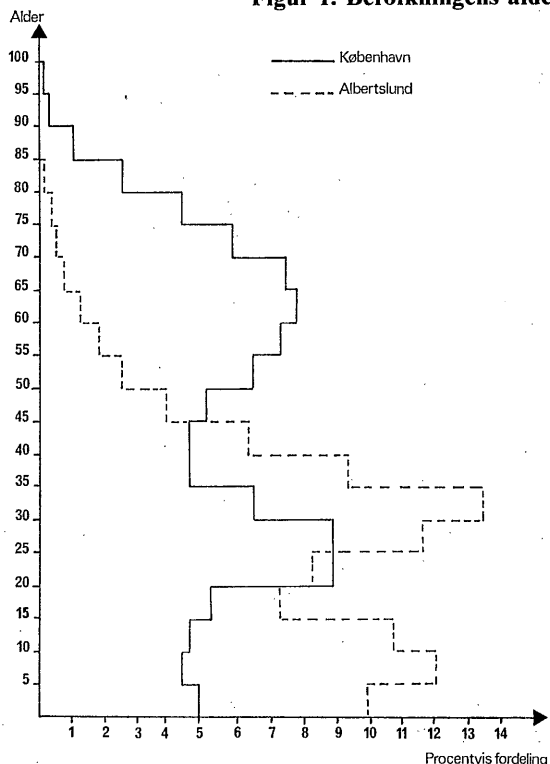
Mindretallet finder det særdeles utilfredsstillende, at så vidtrækkende og så teknisk komplicerede lovforslag skal hastes gennem folketinget på mindre end 2 uger alene af hensyn til, at folketinget skal holde sommerferie i 4 måneder. Folketinget burde have behandlet denne lovbuket på en sagligt forsvarlig måde, og lovforslagene ville kunne behandles i kommunaludvalget helt frem til

slutningen af juli, uden at kommunernes budgettering ville blive generet heraf.

Grundlaget for lovforslagene og arbejdet med en ændring af tilskuds- og udligningsordningerne er den af Københavns kommune i 1977 udarbejdede publikation: Bloktilskud og andre udligningsordninger. Københavns kommune understregede i denne redegørelse, at kommunen typisk havde relativt få beboere i de erhvervsaktive grupper og dermed også relativt færre indtægter, mens kommunen omvendt havde betydelige udgifter over gennemsnittet til først og fremmest sociale formål.

Københavns kommune sammenligner sig i den forbindelse med Albertslund kommune, hvis forhold skulle være de modsatte, jfr. nedenstående figur med tilhørende forklaring:

Figur 1. Befolkningens aldersfordeling pr. 1. januar 1976.

Det var herefter naturligt at forvente, at en ændring af tilskuds- og udligningsordningerne i den retning, Københavns kommune ønskede, ville bewirke ændringer for Københavns og Albertslund kommuner, der gik i

modsatte retninger. Det er imidlertid ikke tilfældet.

Af den af ministeriet udarbejdede oversigt over de samlede økonomiske virkninger af lovforslagene fremgår, at:

Københavns kommunes beskatningsniveau kan nedsættes med 1,45 pct., og at

Albertslunds kommunes beskatningsniveau kan nedsættes med 1,66 pct.

Albertslund kommune er simpelt hen den kommune, der har størst fordel af ændringerne, uanset at det var den kommune, Københavns kommune sammenlignede sig selv med og herigennem søgte at påvise, at Københavns kommune var stillet langt ringere både indkomstmæssigt og udgiftsmæssigt.

Dette paradoks antyder væsentlige og principielle fejl i hovedstadsudligningsordningen. Da grundlaget for og anledningen til lovforslagene er Københavns kommunes økonomiske problemer, har mindretallet under udvalgsarbejdet set nærmere på Københavns kommunes økonomiske forhold.

Af ministerens svar på spørgsmål 2 fremgår, at København i forhold til landets samtlige øvrige kommuner og amtskommuner beskæftiger 42 pct. flere offentligt ansatte.

Af ministerens svar på spørgsmål 4 og 5 fremgår, at den samlede kommunale ind-

komstskat ville blive forøget med 11,8 milliarder kr., såfremt landets kommuner som helhed havde et personaleforbrug som Københavns. Dette merforbrug ville medføre en gennemsnitlig forøgelse af trækprocenten på 9,3 eller en merbeskatning pr. skatteyder på ca. 5.000 kr.

I spørgsmål 8 havde udvalget bedt ministeren om at oplyse, hvorledes vilkårene ville være for Københavns kommune, såfremt beskatningsgrundlaget svarede til gennemsnittet for de jyske kommuner. Ministeren oplyser hertil, at trækprocenten i København måtte forøges med 5,3 pct., hvis borgerne var stillet økonomisk som skatteborgerne i Jylland.

I svaret på spørgsmål 3 er Københavns kommunes enorme personaleforbrug søgt forklaret.

I svarene på spørgsmålene 38-44 er svaret på spørgsmål 3 uddybet.

Københavns kommunes personaleforbrug er opgjort inden for samtlige de områder, som kommunen selv har anført som begrundelse for et merforbrug af arbejdskraft:

Københavns vandforsyning	484
Kørsel, håndværk, veje, afløb	873
Administration af udlejningsejendomme, begravelsesvæsen, badeanstalter, revision, EDB, vaskerier	966
I alt	2.323

Disse aktiviteter driver de øvrige kommuner i varierende grad. Det gælder især vandforsyning og specielt vedligeholdelse af veje og afløb. Københavns merforbrug inden for dette område svarer i hvert fald ikke til mere end halvdelen af det samlede personaletal.

Til ældreomsorg og børneinstitutioner benytter Københavns kommune i alt 16.077, mens de øvrige kommuner i alt har ansat 111.617. Københavns merforbrug til disse formål kan beregnes til:

$$16.077 \div 0,113 \times 111.617 = 16.077 \div 12.612 = 3.465.$$

De øvrige kommuner har i forhold til København en merbeskæftigelse i den kollektive trafik på ca. 1.400 ansatte (svarende til et personaleforbrug i København på 158).

I henhold til ministerens og Københavns kommunes oplysninger er der derfor en motivering for følgende merforbrug:

$$0,5 \times 2.323 + 3.465 \div 158 = 4.469.$$

Korrigeres der for de beskæftigede ved elektricitetsproduktionsanlæggene, så kan Københavns kommunes totale merpersonaleforbrug beregnes således:

$$(0,0849 \div 0,0616) \times 515.835 = 12.018.$$

Københavns kommunes ubegrundede merpersonaleforbrug beregnes herefter således:

$$12.018 \div 4.469 = 7.549.$$

Dette svarer, jfr. ministerens svar på spørgsmål 4 og 5, til et unødvendigt merforbrug på 755 mill. kr.

I svarene på spørgsmålene 50, 59 og 60 er konsekvenserne ved en 75 pct.s og 100 pct.s udligning belyst på baggrund af det eksisterende vurderings- og udligningsgrundlag.

Gennemføres den af ministeren foreslåede skærpede udligning på 70 pct. af beskatningsandelen og 40 pct. af udgiftsbehovsde-

len i hovedstadsområdet, så vil Københavns kommune alt andet lige opnå en skattelettelse på 1,45 pct., mens Gentofte kommune vil få en skattestigning på 1,46 pct.

Gennemføres 100 pct.s udligning dels af beskatningsandelen og dels af udgiftsbehovsdelen – og længere kan man næppe imødekomme Københavns kommune – ja, så fremgår det af svarene på spørgsmålene 50 og 59, at Københavns kommune nu vil få en skattestigning på 0,16 pct., mens Gentofte kommune vil kunne bevare sit lave beskatningsniveau på 12,7 pct. Samlet viser det eksisterende udligningssystem for hovedstadsområdet, at Gentofte kommune indkomstmæssigt og udgiftsbehovsmæssigt er dårligere stillet end Københavns kommune. Denne konsekvens må formentlig af de fleste opfattes som fuldstændig absurd, men denne absurde konsekvens er en karakteristisk af det eksisterende udligningssystems kvalitet.

Alene på dette grundlag må mindretallet afvise lovforslagene.

I bemærkningerne til ændringsforslagene har mindretallet redegjort for en fundamental urimelighed ved det nuværende system, idet primærkommunerne gennem en grundskyldpromille ud over gennemsnittet kunstigt kan nedbringe beskatningsgrundlaget og dermed forbedre sin situation ved udligningen af beskatningsgrundlaget. Eksempelvis opnår Albertslund kommune over hovedstadsudligningen et mertilskud på ca. 4 mill. og yderligere et særligt væstkommunalt tilskud på knap 1 mill. kr. Altså i alt 5 mill. kr. hentes uden nogen som helst saglig begrundelse hjem på bekostning af hovedstadsområdets øvrige beboere.

Mindretallet skal sammenfattende fastslå:

- at Københavns kommune har et helt umotiveret kommunalt overforbrug af personale svarende til en årlig merudgift på mindst 750 mill. kr.,
- at trækprocenten for samtlige skatteborgere uden for København ville stige med 9,3 pct. i gennemsnit, hvis alle landets kommuner tillod sig et forbrug som Københavns kommune,
- at det eksisterende udligningssystem i hovedstadsområdet med de af ministeren foreslåede ændringer er baseret på den forudsætning, at Gentofte kommune alt i alt er dårligere stillet end Københavns kommune, og

at primærkommunerne helt uberettiget kan nedskrive deres beskatningsgrundlag ved at fastsætte deres grundskyld over gennemsnittet og dermed opnå millionudbytter over udligningssystemet på de øvrige kommuners bekostning.

Et andet mindretal (det konservative folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslagene til *forkastelse* ved 3. behandling og kan i øvrigt ikke medvirke til gennemførelse af de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag.

Mindretallet erkender, at der inden for hovedstadsområdet kan være kommuner – og det gælder vel især Københavns kommune – som har behov for ændringer af udligningsordninger, men de fremsatte lovforslag løser ikke problemerne på en anstændig måde.

Det er fast utroligt, at regeringen, der under Marienborgforhandlingerne aftalte ændringer af udligningsordningerne mellem kommunerne, og som med statsministerens åbningstale vedstod aftalen, vil gennemtrumfe et lovkompleks af så omfattende karakter på ganske få arbejdsdage op til slutningen af folketingets almindelige møderække med det deraf følgende arbejdspres, der må og vil betyde lovsjusk.

Regeringen har haft tiden siden november 1978, hvor en arbejdsgruppe fremkom med en omfattende betænkning om kommunale udgiftsbehov, til at overveje forholdene og udarbejde lovforslag, som det nu forlanges, at folketinget skal tage stilling til på ganske få dage.

Tidsfølgen har været således:

Den 14. maj orienterede indenrigsministeren de kommunale organisationer og Københavns og Frederiksberg kommuner om det omfattende lovkompleks.

Den 15. maj fremsattes lovforslagene, og allerede inden disse kom til 1. behandling 2 – to – dage senere, havde indenrigsministeren måttet fremsætte ændringsforslag til tydeliggørelse.

Først den 16. maj fremkom bilag til førnævnte betænkning – en bilagssamling, der omfattede i alt 668 sider til betænkningens 304 sider, og samtidig fremkom et yderligere betydeligt bilagsmateriale med indviklede beregninger.

Udvalgsarbejdet er foregået under pres. Til trods herfor har der ikke i tiden fra den 23.

til den 28. maj været afholdt udvalgsmøder, men det er alligevel forlangt, at der skal afgives betænkning og tages stilling til de i mellemtiden yderligere fremkomne ændringsforslag fra indenrigsministeren, stillet den 28. maj.

Udvalget har end ikke kunnet få et skøn over lovforslagenes indvirkning på kommunernes 4-årige budgetter, ligesom indenrigsministeren ikke har været i stand til at oplyse, hvorledes de endelige virkninger for kommunerne vil blive efter lovforslagene, når disse som oprindeligt foreslået skulle hvile på kommunernes endelige beskatningsgrundlag for 1978, der endnu ikke kan opgøres, idet lovforslagene er beregnet på budgettal for 1978. I henhold til et af indenrigsministeren stillet ændringsforslag vil budgettal for 1978 skulle lægges til grund for den endelige udligning for 1980. Men hvordan vil forholdene stille sig for de kommende år?

Idet der henvises til indenrigsministerens svar på bl. a. spørgsmål 21 understreges det, at kommunerne kan spekulere i en ændring af forholdet mellem indkomstskat og grundskat, således at en forøgelse af grundskatterne kan komme til at betyde, at en kommune kan opnå et betragteligt større tilskud som udligningsbidrag og derefter kunne nedsætte den personlige beskatning med mange skatteprocenter.

Uanset at det i bemærkningerne til lovforslagene er angivet, at der blot er tale om spørgsmål om justeringer uden vidtgående ændringer, bliver der dog tale om forskelle på op over 3 pct. i beskatningsprocenterne i kommunerne.

Den kommunale budgetlægning for 1980 er langt fremme. Det er derfor helt urimeligt, at lovforslagene skal have virkning for 1980. Denne lovgivning bør have virkning for 1981; så er der tid til en ordentlig behandling af materialet og de principper, der skal bygges på. Regeringens lovforslag er hastværk og giver lastværk.

Den foreslåede forøgelse af niveauet for udligning i beskatningsgrundlag i hovedstadsområdet fra de nuværende 40-50 pct. til 70 pct. nærmer sig betænkeligt en fuld udligning og hermed en enhedsskat med den følge, at det kommunale selvstyre undergraves og dermed borgernes indflydelse i kommunerne.

Hvis de foreliggende lovforslag bliver vedtaget den 1. juni i år, betyder det, at regeringen trækker ordningerne ned over hovedet på befolkningen som et politisk magtdiktat.

Hvor er det nære demokrati og det samarbejdende folkestyre henne – det, som ikke mindst bør være gældende, hvor kommunerne og det kommunale selvstyre kommer ind i billedet?

Et tredje mindretal (centrum-demokraternes medlem af udvalget) finder, at regeringspartierne ikke har levnet andre partier rimelig mulighed for at vurdere lovforslagenes virkning. Af de svar, der er givet under udvalgsarbejdet, fremgår klart, at der er meget stor usikkerhed knyttet til de foretagne beregninger over de økonomiske konsekvenser for de enkelte amts- og primærkommuner, ligesom det forekommer urimeligt, at enkelte amtskommuner rammes uforholdsmæssigt hårdt.

Mindretallet frygter, at en gennemførelse af lovforslagene vil tilskynde kommunerne til forhøjelse af grundskyldpromillen og ønsker i denne forbindelse af henlede opmærksomheden på tidligere af mindretallet fremsatte forslag om fastlåsning og afvikling af grundskatter til såvel primær- som amtskommuner.

Mindretallet finder, at såvel hele byrdefordelingsspørgsmålet mellem stat og kommune som finansieringen snarest bør tages op til fornyet overvejelse med henblik på en gennemgribende revision og kan – uanset forståelse for Københavns kommunes økonomiske problemer – ikke tage medansvar for en gennemførelse af lovforslagene på det foreliggende grundlag.

Mindretallet vil derfor afholde sig fra at stemme såvel for de stillede ændringsforslag ved 2. behandling som for lovforslagene ved 3. behandling.

Et fjerde mindretal (socialistisk folkeparti medlem af udvalget) er positiv over for lovforslagenes intentioner, men anser ikke de foreslåede ændringer for tilstrækkelige til at skabe en rimelig udligning mellem svage og stærkere kommuner.

Specielt ville det være ønskeligt med en forstærket udligning i hovedstadsområdet, og mindretallet opfordrer ministeren til i nærmeste fremtid at udarbejde en redegørelse herfor.

Siden ændringen fra refusioner til bloktilskud efter objektive kriterier blev indført i 1973-74, har det vist sig, at de valgte kriterier ikke har været objektive nok.

Nogle kommuner har opnået en betydelig fordel, som er omsat i skattelettelse og serviceforbedringer, mens andre kommuner har måttet tilpasse sig tilsvarende merbelastninger. Den af indenrigsministeriet nedsatte arbejdsgruppe giver udtryk for, at fordeling efter normaludgifter under alle omstændigheder må anses for den mest objektive fordelingsnøgle efter udgiftsbehov, der for nærværende kan konstrueres. Mindretallet er derfor principielt tilhænger af fordeling af tilskud efter normaludgiftsmetoden, men har dog afstået fra at stille ændringsforslag herom.

Herefter indstiller mindretallet de under I og II anførte lovforslag til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag og det under V anførte lovforslag til *vedtagelse uændret*. For så vidt angår de under III og IV anførte lovforslag vil mindretallet redegøre for sin stilling ved 2. behandling.

Et *femte mindretal* (Danmarks kommunistiske partis medlem af udvalget) udtaler:

I regeringens tiltrædelseserklæring i august 1978 blev der givet løfte om en omlægning af bloktilskuddene med særligt henblik på at hjælpe de store bysamfund.

Først den 15. maj fremlagde regeringen sine lovforslag. Dette omfattende lovkompleks med udviklede mekanismer og beregninger har folketinget og dets kommunaludvalg kun haft en halv snes dage til at behandle. Dette er i sig selv en ganske uforvarlig fremgangsmåde, og det er en hån over for kommunerne, der allerede er langt i forberedelserne af budgetterne for 1980.

Det værste er, at lovforslagene på ingen måde opfylder de forventninger, de store kommuner måtte have til regeringens løfter.

Mindretallet har fra første færd vendt sig mod indførelse af bloktilskud til afløsning af statslige refusioner. Mindretallet har vist, at det var et middel til at vælte økonomiske byrder over på kommunerne. Dette har udviklingen til fulde bekræftet.

Sammenligningen af de foreliggende lovforslag med det af Danmark kommunistiske parti fremsatte lovforslag om ændring af lov om social bistand (Ændret byrdefordeling mellem stat og kommune) (af Tove Jørgen-

sen m. fl.) (L 46) viser tydeligt, at det var den vej, man burde gå, hvis der skulle gives rimelig dækning for de sociale udgifter i kommunerne. Mindretallet anerkender, at der i noget omfang rådes bod på Københavns kommunes særlige problemer, men det er utilstrækkeligt, og de øvrige store byer lades i stikken.

Mindretallet vender sig navnlig imod halveringen af den vægt, hvormed de afgiftspligtige grundværdier indgår i beskatningsgrundlaget.

Mindretallet kan ikke medvirke til lovforslagenes gennemførelse.

Et *sjette mindretal* (kristeligt folkepartis medlem af udvalget) udtaler:

Selv om mindretallet ikke anser de nuværende udlignings- og bloktilskudsordninger for det sidste ord i denne sag, må mindretallet afvise det foreliggende lovkompleks til ændring heraf, fordi det rammer urimeligt og uretfærdigt, og fordi det udhuler det kommunale selvstyre.

Man har i indenrigsministeriet tilsyneladende konstrueret nogle nye udlignings- og tilskudsregler ud fra det overordnede princip, at disse regler skulle skaffe København ca. 275 mill. kr.

Mindretallet vil ikke på forhånd afvise en hjælp til København, men det må samtidig påpeges, at Københavns kommune har et merforbrug af personale, der ikke alene kan forklares som følge af kommunens særlige befolkningsmæssige sammensætning. Nævnes må det også, at Frederiksberg kommune, der på mange måder har tilsvarende problemer som København, bliver sorteper i den af regeringen foreslåede nyordning.

Hvor arbitrært denne lovgivnings principper er udformet, fremgår af, at Bornholm med 1 pct. af befolkningen kommer til at betale 9,1 mill. kr. eller 10 pct. af de 98,1 mill. kr., der overføres fra provinsen.

Med andre ord skal 1 procent af befolkningen betale 10 procent af denne ordning. Dette er totalt urimeligt og vil i forbindelse med Bornholms i forvejen høje skattetryk skade den fremtidige erhvervsudvikling på Bornholm.

Også Vejle amtskommune og kommunerne i Vejle amt rammes urimeligt hårdt.

Ophævelsen af landliggerskatten i henhold til det under IV anførte lovforslag fratager

Bet. o. f.t.l. vedr. generelle tilskud til amtskommuner m.m.

pludselig en række landliggerkommuner en væsentlig indtægtskilde. Det drejer sig f. eks. for Græsted-Gilleleje kommune om ca. 5 mill. kr. Dette er en voldsom og brat forringelse, som kun kan opfattes som urimelig. Dertil kommer, at regeringen med dette forslag trækker tæppet væk under landliggerens organisationer, der under henvisning til landligger-skatten har haft forhandlingsmuligheder med kommunerne om forhold, der forbedrer serviceniveauet for landliggerne. Disse muligheder vil fremtidig blive forringet.

Nyordningen går i retning af af udhule den økonomiske side af det kommunale selvstyre. I bemærkningerne til det under III anførte lovforslag siges det f. eks. således:

»Begrundelsen for denne ændring er først og fremmest ønsket om i videre omfang at stille kommunerne og amtskommunerne inden for hovedstadsområdet, som om de i økonomisk henseende udgør én storkommune og én storamtskommune.«

Kristeligt folkeparti ønsker ud fra kommunale nærdemokratiske principper at modvirke tendenser til en sådan økonomisk sammenflydning af kommunerne.

Lovkomplekset betragtes af regeringen som en helhed, og mindretallet indstiller alle lovforslag i dette lovkompleks til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *syvende mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) indstiller de under I og II anførte lovforslag til *vedtagelse* med de af et mindretal stillede ændringsforslag, de under III og IV anførte lovforslag til *vedtagelse* med de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag samt det under V anførte lovforslag til *vedtagelse uændret* og udtaler:

Mindretallet ønsker ved sin tilslutning til lovforslagene at tilkendegive, at der fortsat bør tilstræbes en rimelig socialt afbalanceret udligning mellem kommunerne. Mindretallet er enig i det synspunkt, at bloktilskuddene bør ydes efter objektive kriterier, der i videst muligt omfang opfylder ideelle krav om konstaterbarhed, upåvirkelighed, årsagssammenhæng mellem kriterium og udgiftsbehov samt »proportionalitet« – således at udgiftsbehovet vokser i takt med kriterieværdien. Mindretallet hilser med tilfredshed, at landligger-skatten bortfalder, da et sådant bortfald efter mindretallets opfattelse vil medføre en ten-

dens til en højere kommunal grundskyldpromille.

Ændringsforslag

til

I. Forslag til lov om ændring af lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner

Til § 1

Af et *mindretal* (Alfred Andersen (SF), Freddy Madsen (DKP) og Flygaard (DR)):

1) Nr. 3 udgår.

Ny paragraf

Af et *mindretal* (Alfred Andersen (SF)):

2) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 3

I 1980 ydes der af statskassen Vejle amtskommune et ekstraordinært tilskud på 10 mill. kr.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Med ændringsforslaget foreslås den vægt, hvormed grundværdierne indgår i opgørelsen af beskatningsgrundlaget, fastholdt på 20 pct. Mindretallet kan ikke tilslutte sig indenrigsministerens motiver til at søge vægtningen ændret, men henleder i stedet opmærksomheden på, at en fastholdelse af den nuværende vægt efter det over for udvalget oplyste giver en bedre udligning, samt at en ændret vægt kan stimulere kommunerne til at nedsætte deres grundskyldpromille.

Til nr. 2

I erkendelse af, at Vejle amtskommune får forholdsvis store udgifter i tilknytning til særforborgens udlægning, foreslår mindretallet, at der forlods stilles 10 mill. kr. til rådighed for Vejle amtskommune.

II. Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning

Til § 1

Af et *mindretal* (Alfred Andersen (SF), Freddy Madsen (DKP) og Flygaard (DR)):

1) Nr. 2 udgår.

Af et *mindretal* (Tang Sørensen (FP) og Thorndahl (FP)):

2) Nr. 2 affattes således:

»2. § 2 affattes således:

»§ 2. En kommunes beskatningsgrundlag opgøres som summen af indkomstskattegrundlaget med tillæg af grundskyld og 10 pct. af den samlede grundværdi.««

Af et *mindretal* (Alfred Andersen (SF)):

3) I nr. 3 ændres »50 pct.« til: »55 pct.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Der henvises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 1 til det under 1 anførte lovforslag.

Til nr. 2

I svaret på spørgsmål 21 redegør ministeren for sammenhængen mellem grundskyldpromille, de forskellige indkomstbeskatninger, udligningsordningen og den resulterende primærkommunale udskrivningsprocent.

Eksemplet vedrører Bjerringbro kommune i Viborg amt.

Den primærkommunale grundskyld ligger i dag i intervallet 0–50 pct. For en kommune af Bjerringsbros størrelse (12.500 indbyggere) vil kommunens borgere opnå en samlet lettelse i stats- og amtsskat på ca. 6,5 mill. kr., betalt af andre skatteydere ved at gå fra en grundskyld på 0 pct. til 50 pct. mod en tilsvarende reduktion af den kommunale indkomstskat.

Tilsvarende vil tilskuddet efter udligningsordningen kunne forøges med 1,2 mill. kr. betalt af de øvrige kommuner.

Denne klare urimelighed bør fjernes gennem vedtagelse af det stillede ændringsforslag, der ikke vil indebære administrative vanskeligheder, men blot betyde, at nogle i

forvejen kendte og registrerede data skal kombineres på en lidt anden måde.

Til nr. 3

De forbedrede regler for tildeling af bloktilskud vil generelt hjælpe kommuner med store udgiftsbehov, men vil ramme en række kommuner, hvis problemer mindre skyldes store udgiftsbehov end et svagt beskatningsgrundlag. For at hjælpe sådanne kommuner foreslår mindretallet beskatningsgrundlagstilskuddet til kommuner med et svagt beskatningsgrundlag forøget fra de i lovforslaget nævnte 50 pct. til 55 pct., jfr. anbefalingen i betænkning nr. 855 om kommunale udgiftsbehov.

III. Forslag til lov om ændring af lov om udligning i hovedstadsområdet

Til § 1

Af et *mindretal* (Tang Sørensen (FP) og Thorndahl (FP)):

1) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 1 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. En kommunes beskatningsgrundlag opgøres som summen af indkomstskattegrundlaget med tillæg af grundskyld og 10 pct. af den samlede grundværdi.««

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (Møller Andersen (S), Drejer (S), Jørgen Frederiksen (S), Eva Gredal (S), Henning Jensen (S), Karl Nielsen (S), Marinus Sørensen (S), Svend Erik Hovmand (V), Jens Peter Jensen (V) og Flygaard (DR)):

2) Nr. 2 affattes således:

»2. § 2 affattes således:

»§ 2. Det samlede bidrag, der påhviler eller tilkommer den enkelte kommune efter § 1, stk. 1, beregnes som summen af følgende to bidrag:

1) et bidrag, der opgøres som forskellen mellem kommunens andel af hovedstadsområdetets samlede kommunale beskatningsgrundlag, jfr. § 3, og kommunens andel af hovedstadsområdetets samlede indbyggertal

ganget med 70 pct. af den kommunale skatteudskrivning i hovedstadsområdet, og

2) et bidrag, der opgøres som forskellen mellem kommunens andel af hovedstadsområdet's samlede indbyggertal og kommunens andel af hovedstadsområdet's samlede kommunale udgiftsbehov, jfr. § 4, ganget med 40 pct. af den kommunale skatteudskrivning i hovedstadsområdet.

Stk. 2. Den kommunale skatteudskrivning i hovedstadsområdet opgøres som hovedstadsområdet's kommuners samlede udskrivning af indkomstskat, sømandsskat og grundskyld, jfr. § 5.««

3) *Nr. 6* affattes således:

»6. § 8 affattes således:

»§ 8. Det samlede bidrag, der påhviler eller tilkommer den enkelte amtskommune, henholdsvis Københavns og Frederiksberg kommuner, beregnes som summen af følgende to bidrag:

- 1) et bidrag, der opgøres som forskellen mellem amtskommunens, henholdsvis kommunens, andel af hovedstadsområdet's samlede amtskommunale beskatningsgrundlag, jfr. § 9, og amtskommunens, henholdsvis kommunens, andel af hovedstadsområdet's samlede indbyggertal ganget med 70 pct. af den amtskommunale skatteudskrivning i hovedstadsområdet, og
- 2) et bidrag, der opgøres som forskellen mellem amtskommunens, henholdsvis kommunens, andel af hovedstadsområdet's samlede indbyggertal og amtskommunens, henholdsvis kommunens, andel af hovedstadsområdet's samlede amtskommunale udgiftsbehov, jfr. § 10, ganget med 50 pct. af den amtskommunale skatteudskrivning i hovedstadsområdet.

Stk. 2. Den amtskommunale skatteudskrivning i hovedstadsområdet opgøres som summen af de tre amtskommuners samlede udskrivning af indkomstskat og grundskyld og de amtskommunale udgifter i Københavns og Frederiksberg kommuner i regnskabsåret forud for udligningsberegningen samt de til de pågældende amtskommuner, henholdsvis kommuner, ydede skattegrundlagstilskud efter lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner i samme år.

Stk. 3. Indenrigsministeren fastsætter for det enkelte regnskabsår størrelsen af de amtskommunale udgifter.««

4) *Nr. 8* affattes således:

»8. § 11 affattes således:

»§ 11. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om grundlaget for opgørelsen af de i §§ 2, 4, 8 og 10 nævnte faktorer.««

5) Efter nr. 9 indsættes som nyt nummer:

»02. Efter § 16 indsættes som ny paragraf:

»§ 17. Med virkning for udligningen i 1980 opgøres det indkomstskattegrundlag, der indgår i amtskommunens, henholdsvis kommunens, beskatningsgrundlag, jfr. §§ 2 og 8, ved at gange det i budgettet for 1978 angivne provenu af amtskommunal, henholdsvis kommunal, indkomstskat – for kommuners vedkommende med tillæg af forventet sømandsskat – med forholdet mellem 100 og amtskommunens, henholdsvis kommunens, udskrivningsprocent for 1978.««

Bemærkninger

Til nr. 1

Udvalgsarbejdet har vist, at en række kommuner opnår fordele, der overhovedet ikke er saglig begrundelse for, ved at forøge ejendomsbeskatningen mod en tilsvarende nedsættelse af den kommunale indkomstskat.

Albertslund kommune er her et meget karakteristisk eksempel. Kommunen har for 1978 fastsat en grundskyld på 47 promille, mens gennemsnittet er 10 promille. Dette indebærer, at Albertslund udskriver 30 mill. kr. mere i ejendomsskat, end hvad der svarer til det normale. Herved nedbringes Albertslund kommunes beskatningsgrundlag kunstigt og uden nogen saglig begrundelse med disse 30 mill. kr.

I kraft af hovedstadsudligningsordningen vil der herefter tilføres Albertslund kommune 3,5–4,0 mill. kr. årligt på de øvrige kommuners bekostning under forudsætning af, at ministerens lovforslag vedtages.

Tilsvarende gælder, at Albertslund kommune opnår et ekstra tilskud over den vækstkommunale hovedstadsudligning på ca.

800.000 kr. på grund af den høje ejendomsbeskatning og ligeledes uden nogen saglig begrundelse og her betalt af de øvrige vækstkommuner i hovedstadsområdet. Denne helt klare urimelighed bør fjernes i hovedstadsudligningen, og dette vil kunne ske ved vedtagelse af det stillede ændringsforslag, der ikke vil indebære administrative vanskeligheder, men blot betyde, at nogle i forvejen kendte og registrerede data skal kombineres på en lidt anden måde.

Herefter vil udligningen af beskatningsgrundlag kunne foregå på en væsentlig mere rimelig måde, uafhængig af fordelingen mellem indkomstskat og ejendomsskat, en fordeling, der overhovedet ingen relevans har med hensyn til en objektiv fastsættelse af kommunernes indtægtsgrundlag.

Til nr. 2-4

De foreslåede ændringer tilsigter en teknisk korrektion af de pågældende bestemmelser. Derudover bevirker ændringerne, at det kommer til klarere at fremgå, at der foretages en udligning såvel af forskelle i (amts)kommunernes udgiftsbehov som af forskelle i (amts)kommunernes beskatningsgrundlag.

Ændringsforslagene berører ikke de fremlagte beregninger af lovforslagets økonomiske konsekvenser.

Til nr. 5

De økonomiske konsekvenser af forslaget til lov om ændring af lov om udligning i hovedstadsområdet er nærmere belyst i afsnit III i de almindelige bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner (L 220). Disse beregninger viser principielt konsekvenserne for statens, kommunernes og amtskommunernes udgifter og indtægter, hvis de fremsatte lovforslag havde haft virkning i 1979. For så vidt angår udligningen af beskatningsgrundlag har beregningerne måttet baseres på indkomstskattegrundlaget i 1978 og ikke grundlaget i 1977, som egentlig ifølge de gældende regler danner grundlag for beregning af udligning og tilskud i 1979. Grunden hertil er, at grundværdierne ved 16. alm. vurdering første gang inkluderes i beskatningsgrundlaget i 1978. De nye grundværdier er netop af væsentlig betydning for

den del af forslaget, som går ud på en ændring af grundværdierne indregning i beskatningsgrundlaget.

Da indkomstskattegrundlaget for 1978 først kendes i forbindelse med den endelige opgørelse af de skattepligtige indtægter for 1978, der foreligger rimeligt belyst i august 1979, har man ved lovforslagets udarbejdelse været henvist til som beregningsforudsætning at anvende de skøn over indkomstskattegrundlaget, som af de enkelte kommuner og amtskommuner har været lagt til grund i budgetlægningen ved fastsættelsen af udskrivningsprocenten for 1978. Denne usikkerhed kan særlig have betydning for udligningen af beskatningsgrundlag i hovedstadsudligningen, der er meget følsom bl. a. som følge af de foreslåede høje udligningsniveauer. Der er således mulighed for, at virkningerne af de foreslåede ændringer af udligningsordningerne for de enkelte kommuner og amtskommuner vil vise sig ikke helt at svare til de beregnede virkninger af lovforslagene, navnlig for hovedstadsområdet, jfr. bemærkningerne til L 220, bilag 1, især kolonne 11.

Som det fremgår af bilaget, er der med lovforslaget tilsigtet væsentlige forskydninger i det hidtidige udligningsmønster mellem hovedstadsområdets kommuner og amtskommuner indbyrdes med virkning fra og med regnskabsåret 1980. For i videst muligt omfang at opretholde de økonomiske fordelingsvirkninger for kommuner og amtskommuner, som lovkomplekset tilsigter, skal det foreslås, at udligningstilsvare og -tilskud for 1980 for så vidt angår udligningen af beskatningsgrundlag inden for hovedstadsudligningen fastsættes til de beløb, som ville påhvile, henholdsvis tilfælde de enkelte kommuner og amtskommuner, såfremt disses beskatningsgrundlag for 1978 svarede til det indkomstgrundlag, der lå til grund for budgetlægningen for 1978.

Det tilføjes, at ændringsforslaget tillige indebærer den fordel, at amtskommuner og kommuner formentlig allerede omkring 1. juli i stedet for omkring 1. september vil kunne underrettes om hovedstadsudligningens udligningsbidrag.

Den foreslåede bestemmelse svarer i sin opbygning til den, der ved bekendtgørelse er fastsat for opgørelsen af amtskommuners og kommuners indkomstskattegrundlag, jfr. § 1 i indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 621

af 6. december 1978 om udligningsbidrag, der tilkommer eller påhviler amtskommuner og kommuner, generelle tilskud til amtskommuner og kommuner samt bidrag til hovedstadsrådet.

IV. Forslag til lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat

Af indenrigsministeren, tiltrådt af et flertal (Møller Andersen (S), Drejer (S), Jørgen Frederiksen (S), Eva Gredal (S), Henning Jensen (S), Karl Nielsen (S), Marinus Sørensen (S), Svend Erik Hovmand (V), Jens Peter Jensen (V) og Flygaard (DR)):

Til § 2

I stk. 1 indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Krav på andel af kommunal indkomstskat, der støttes på de pågældende skatteyderes midlertidige ophold i en andelsberettiget kommune i kalenderåret 1978, nedsættes i samme forhold som det, i hvilket de på grundlag af midlertidige ophold i kalenderåret 1977 beregnede skatteandele udbetalingsmæssigt er fordelt på kalenderårene 1978 og 1979 ved afregningen mellem den andelsberettigede kommune og vedkommende bopælskommune.«

Bemærkninger

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget er der i det fremsatte forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning op-

taget en bestemmelse om, at begrebet beskatningsgrundlag ændres, således at 10 pct. og ikke som nu 20 pct. af de afgiftspligtige grundværdier medregnes ved opgørelsen af kommunernes beskatningsgrundlag. Denne ændring, der vil være til fordel for kommuner med relativt høje grundværdier, herunder sommerhuskommunerne, vil få virkning i 1980. Da de skatteindtægter, der støttes på midlertidige ophold i kalenderåret 1978, efter det for indenrigsministeriet oplyste i betydeligt omfang er budgetteret først at ville falde i 1980 – altså det år i hvilket den ændrede beregning af beskatningsgrundlaget skal have virkning med den deraf følgende fordel bl. a. for sommerhuskommunerne – må det forekomme mindre stemmende med lovforslagets hovedsigte, om de pågældende kommuner ved budgetlægningen for 1980 skal kunne påregne *både* at kunne oppebære »landliggerskat« i hidtidigt omfang og at opnå den nævnte fordel ved ændringen vedrørende grundværdiernes indregning i beskatningsgrundlaget.

Man har derfor ment, at den del af de på grundlag af midlertidige ophold i kalenderåret 1978 beregnede skatteandele, der – når henses til forholdene i de foregående år – først kunne forventes afregnet i kalenderåret 1980, ikke bør komme til udbetaling, dvs. at kravet nedsættes efter det forhold, hvori de faktiske udbetalinger fra vedkommende skatteydere bopælskommune vedrørende midlertidige ophold i 1977 er fordelt mellem kalenderårene 1978 og 1979.

Møller Andersen (S) Jørgen Frederiksen (S) Eva Gredal (S) Henning Jensen (S) fmd.

Drejer (S) Karl Nielsen (S) Marinus Sørensen (S) Jens Peter Jensen (V)

Svend Erik Hovmand (V) Tang Sørensen (FP) Thorndahl (FP) Flygaard (DR)

Karen Thuroe Hansen (KF) Bollmann (CD) Honoré (KrF) Alfred Andersen (SF)

Freddy Madsen (DKP) nfmd.

Partierne RV, VS og EP var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.

Bilag

til betænkning over

- I. Forslag til lov om ændring af lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner,
 - II. Forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning,
 - III. Forslag til lov om ændring af lov om udligning i hovedstadsområdet,
 - IV. Forslag til lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat
- og
- V. Forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme.

Bilagsfortegnelse

		spalte
Bilag 1.	Nogle af de af kommunaludvalget stillede spørgsmål og indenrigsministerens svar herpå	2061-2092
Bilag 2.	Henvendelse af 22. maj 1979 fra Bornholms amtsråd og Kommuneforeningen i Bornholms amt	2093
	<i>Underbilag:</i> Indenrigsministerens kommentarer	2095
Bilag 3.	Henvendelse af 23. maj 1979 fra Frederiksberg kommune	2097-2100
	<i>Underbilag:</i> Indenrigsministerens kommentarer	2101
Bilag 4.	Henvendelse af 21. maj 1979 fra Græsted-Gilleleje kommune	2103
Bilag 5.	Henvendelse af 22. maj 1979 fra Helsingørskommune	2105
	<i>Underbilag:</i> Synspunkter af 4. april 1979 vedrørende eventuel afskaffelse af landliggerskatten	2107
Bilag 6.	Indenrigsministerens kommentarer til bilag 4 og 5	2109
Bilag 7.	Henvendelse af 21. maj 1979 fra Vejle amtskommune	2111-2114
	<i>Underbilag:</i> Indenrigsministerens kommentarer	2115
Bilag 8.	Henvendelse af 28. maj 1979 fra Storstrøms amtskommune	2117-2120
	<i>Underbilag:</i> Indenrigsministerens kommentarer	2121

Bilag 1

Nogle af de af kommunaludvalget stillede spørgsmål og indenrigsministerens svar herpå

Spørgsmål 2:

Hvor mange er ansat i Københavns kommune, og hvor mange er ansat i amts- og primærkommunerne i øvrigt?

De absolutte tal ønskes suppleret med en beregning af antallet af ansatte i forhold til antallet af indbyggere.

Svar:

I nedenstående tabel er angivet personaleforbruget beregnet som antallet af fuldtidsbeskæftigede i henholdsvis Københavns kommune og i de øvrige amts- og primærkommuner. Herudover er opgjort antal kommunalt ansatte pr. 1.000 indbyggere.

	Ansats personale januar 1978	Ansats personale pr. 1.000 indbyggere januar 1978
Københavns kommune ..	45.084	87,4
Øvrige kommuner og amtskommuner ¹⁾	282.079	61,6
Hele landet	327.163	64,2

¹⁾ Ekskl. hovedstadsrådet.

Kilde: Danmarks Statistik: »Personalestatistik for den offentlige sektor pr. 11. januar 1978.«

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål 3.

Spørgsmål 3:

Ministeren anmodes om at give en begrundelse for den forskel, der måtte fremgå af tallene i besvarelsen af spørgsmål 2 for så vidt angår København og det øvrige land.

Svar:

Den 30. november 1976 har indenrigsministeren besvaret et lignende spørgsmål fra folketingets kommunaludvalg (kommunaludvalg - L 37, bilag 15) på grundlag af en rede-

gørelse fra Københavns kommune på følgende måde:

»Københavns kommune oplyser, at kommunens relativt betydelige personaleforbrug i det væsentlige skyldes, dels at Københavns kommune for at opnå de med stordrift forbundne fordele *selv varetager en række af de opgaver, der i andre kommuner varetages af private eller af halvoffentlige institutioner*, dels at Københavns kommune *selv producerer en række serviceydelser, der ikke i det øvrige land øver indflydelse på størrelsen af det kommunalt ansatte personale.*

For så vidt angår det førstnævnte forhold kan det anføres, at Københavns kommune med en enkelt undtagelse er den eneste kommune i landet, der driver *egne elektricitetsproduktionsanlæg*, hvis personale indgår i kommunens personale. I det øvrige land varetages elektricitetsproduktionen af koncessionerede selskaber, hvis personale ikke medregnes som kommunalt ansatte.

Københavns kommune *producerer og leverer vand til 18 omegnskommuner*, og i modsætning til hovedparten af landets øvrige kommuner, der har indgået overenskomst med Falck-Zonen, har Københavns kommune *egent kommunalt brandvæsen.*

Af økonomiske årsager har Københavns kommune etableret sin *egen kørsels- og håndværksafdeling*, der bl.a. varetager vedligeholdelsen af kommunens institutioner, og endvidere udføres *vedligeholdelse og anlæg af veje og afløb*, der i mange kommuner udliciteres til private entreprenører, udelukkende af Københavns kommunes eget personale. Det samme gælder *sådant arbejde, som i det øvrige land udføres af private landmålere og -inspektører.*

Endelig kan det nævnes, at Københavns kommune driver et forholdsvis betydeligt antal *udlejningsejendomme* med i alt ca. 22.000 lejemål, samt at Københavns kommu-

ne driver et omfattende *begravelsesvæsen* og et betydeligt antal *varmtvandsbadeanstalter*.

For så vidt angår det andet af de af Københavns kommune påpegede forhold kan det anføres, at Københavns kommunes skattevæsen ud over det almindelige ligningsarbejde tillige varetager *det arbejde, der uden for København varetages af amtsskatteinspektorerne*.

Københavns kommune udfører selv de opgaver, som for andre kommuner og amtskommuner *varetages af Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark*. Dette gælder eksempelvis lønforhandlinger og indgåelse af overenskomster.

Endvidere har kommunen *egen revision, egen EDB-central og egne vaskerier* til betjening af hospitaler, plejehjem, børneinstitutioner m.v., og desuden varetager *Københavns kommunes statistiske kontor* forskellige opgaver for andre hovedstadskommuner og for Hovedstadsrådet.

Endelig kan det anføres, dels at *de psykiatriske hospitaler*, der til og med 1975/76 blev drevet i statslig regie i det øvrige land, også forud for dette tidspunkt blev drevet ved kommunal foranstaltning i København, dels at kommunens *repræsentative opgaver* som landets hovedstad nødvendigvis må belaste rådhusforvaltningens personaleforbrug.

Ud over de foran omhandlede forhold påpeger Københavns kommune endelig, dels at den skæve aldersfordeling af kommunens befolkning giver anledning til meget betydeligt personaleforbrug i forbindelse med forsorgen for ældre, dels at et relativt betydeligt antal enlige forsørgere medfører et meget stort behov for børneinstitutioner og dermed for børneinstitutionspersonale.«

I en besvarelse af 3. januar 1977 på kommunaludvalgets anmodning om en uddybning af foranstående, for såvidt angår den sociale sektor (L 37 – bilag 17) anføres det:

»Ifølge oplysninger fra Københavns kommune er der med de sociale og aldersmæssige ændringer af befolkningsstrukturen, der er en konsekvens af de sidste ti-års befolkningsvandring, påført kommunen en række forpligtelser.

Personalebehovet i socialforvaltningen påvirkes således af den omstændighed, at 68 ud af 1.000 personer modtog offentlig hjælp i 1974/75. Den tilsvarende andel for resten af landet androg 23.

Antallene af folke- og invalidepensionister, der i det øvrige land andrager henholdsvis 112 og 27 pr. 1.000 indbyggere, andrager henholdsvis 193 og 42 i Københavns kommune.

Uanset at Københavns kommune lægger betydelig vægt på de mindre ressourcekrævende foranstaltninger for de ældre, og uanset at antallet af plejehjemspladser pr. 1.000 gamle er mindre i København end i landet som helhed, medfører kommunens skæve aldersfordeling, at antallet af plejehjemspladser med dertil knyttet personale andrager 11,5 pr. 1.000 indbyggere mod 8,6 i resten af landet. Endvidere nødvendiggør den skæve aldersfordeling et større antal hospitalssenge i Københavns kommune end i landet som helhed.

Endelig er Københavns kommune relativt selvforsynet med børneinstitutioner. Ud over den almindelige forpligtelse til at opfylde bistandslovens krav beror dette på et relativt betydeligt antal enlige forsørgere med børn. Af samtlige forsørgere i Københavns kommune er ikke mindre end 25 pct. enlige. Den tilsvarende andel for resten af landet andrager kun 9 pct.«

Da der ikke i den forløbne periode er sket væsentlige ændringer i Københavns kommunes arbejdsopgaver i relation til landets øvrige kommuner og amtskommuner, kan jeg henholde mig til foranstående redegørelser og har ikke yderligere at tilføje.

Spørgsmål 4:

Hvor meget ville Københavns kommunes udgifter blive reduceret med, såfremt antallet af ansatte blev reduceret til landsgennemsnittet?

Spørgsmål 5:

Hvor meget ville den samlede kommunale indkomstskat blive forøget med, såfremt amts- og primærkommunerne skulle have et lige så stort personaleforbrug i forhold til indbyggerantallet som Københavns kommune under forudsætning af, at merudgiften alene blev dækket ved en stigning i den kommunale indkomstskat?

Svar:

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 2, har Københavns kommune pr. januar

1978 87,4 fuldtidsbeskæftigede kommunalt ansatte pr. 1.000 indbyggere, hvilket er ca. 25,8 mere end i de øvrige kommuner og amtskommuner uden for København. Skulle Københavns kommune have et personale svarende til dette niveau, skulle antallet af fuldtidsbeskæftigede reduceres med ca. 13.300.

Hvis de øvrige kommuner og amtskommuner havde samme relative personaleforbrug som København, ville dette medføre et årligt merforbrug af personale på ca. 118.100 fuldtidsbeskæftigede.

Hvis den gennemsnitlige årlige lønudgift i 1978 for kommunalt ansatte skønsmæssigt ansættes til 100.000 kr., skulle Københavns kommunes lønudgifter i 1978 alt andet lige reduceres med ca. 1,3 mia. kr., hvis personaleforbruget pr. indbygger svarede til personaleforbruget i de øvrige kommuner og amtskommuner under ét. Dette ville betyde en reduktion i kommunens udskrivningsprocent på ca. 8,5 procentpoints.

Forudsat, at de øvrige kommuner og amtskommuner under ét uden for hovedstaden havde samme personaleforbrug pr. indbygger som Københavns kommune i 1978, ville lønudgiften alt andet lige skulle forøges med ca. 11,8 mia. kr., hvilket svarer til en forhøjelse af den samlede udskrivningsprocent med ca. 9,3 procentpoints.

Det bemærkes, at man skal være varsom med at drage slutninger fra sådanne teoretiske beregninger, idet behovet for personale som følge af forskelle i opgavernes omfang i de enkelte kommuner er meget varierende som påvist bl.a. i betænkning nr. 855 1978 vedrørende kommunale udgiftsbehov. Man kan således ikke gå ud fra, at det vil være muligt at opstille normer for antallet af kommunalt ansatte i forhold til antallet af indbyggere, jfr. i øvrigt besvarelsen af spørgsmål 3, der viser, at Københavns kommunes arbejdsopgaver er mere omfattende end arbejdsopgaverne for de fleste af landets øvrige kommuner og amtskommuner.

Spørgsmål 7:

Ministerens bedes redegøre for de merindtægter, der tilfalder Københavns kommune som følge af, at grundskylden er på 45 promille eller 15 promille over den gennemsnitlige amtslige og kommunale grundskyld. Sva-

ret bedes omfatte den samlede reduktion i statsskat for kommunens borgere samt det forøgede tilskud til kommunen på grund af reduktionen i beskatningsgrundlag.

Svar:

Ved at anvende en grundskyldspromille, der overstiger den gennemsnitlige kommunale og amtskommunale grundskyldspromille med 15 promillepoints, opnår Københavns kommune i 1979 et merprovenu af grundskylden på 170 mill. kr., medens den kommunale indkomstskat som følge af fradragsretten for grundskatter reduceres med ca. 43 mill. kr. Samtidig opnår kommunen en gevinst fra de kommunale og amtskommunale tilskuds- og udligningsordninger på ca. 9 mill. kr. I forhold til indkomstgrundlaget andrager kommunens samlede merprovenu ca. 0,8 pct. Formindskelsen af den statslige indkomstskat for kommunens borgere udgør ca. 55 mill. kr.

Det er forudsat, at fradragsretten for grundskyld alene berører personer, der er indkomstskattepligtige til Københavns kommune, idet der ikke foreligger oplysninger om, i hvilken udstrækning grundskylden fradrages i indkomster, der beskattes uden for Københavns kommune. Der foreligger heller ikke oplysninger om grundskyldens fordeling på personer, selskaber o.lign.

Spørgsmål 8:

Ministerens bedes redegøre for vilkårene for København,

- såfremt beskatningsgrundlaget pr. indbygger svarede til landsgennemsnittet,
- såfremt beskatningsgrundlaget svarede til gennemsnittet for de jyske kommuner.

Svar:

I nedenstående oversigt er vist beskatningsniveauet i Københavns kommune under de 2 ønskede forudsætninger.

	pct.
Beskatningsniveau i 1979	26,7
Beskatningsniveau med beskatningsgrundlag som landsgennemsnittet	27,6
Beskatningsniveau med beskatningsgrundlag svarende til gennemsnittet i Jylland	32,0

Ved beskatningsniveau forstås summen af indkomstskat og grundskyld målt i forhold til beskattet indkomst + 10 pct. af de afgiftspligtige grundværdier.

I øvrigt er det forudsat, at skatteudskrivningen ikke er påvirket af ændringen i beskatningsgrundlaget.

Spørgsmål 11:

Hvad ville virkningen på beskatningsniveauet for 1979 være, hvis man fjernede fradragsretten for kommunale ejendomsskatter – med og uden en gennemførelse af de fremsatte lovforslag?

Svar:

I omstående oversigt er for amtskommuner og kommuner under ét vist de økonomiske virkning af at ophæve fradragsretten for kommunale ejendomsskatter såvel med som uden gennemførelse af de 5 lovforslag. De økonomiske virkninger er af hensyn til sammenligneligheden i oversigten sat i relation til beskatningsgrundlaget, opgjort ved indregning af grundværdierne med 10 pct. og med fradragsret for kommunale ejendomsskatter.

Beregningerne er gennemført ved at lægge provenuet af den kommunale og amtskommunale grundskyld til de enkelte kommuners og amtskommuners indkomstskattegrundlag. I øvrigt hviler denne beregning på samme forudsætninger, som er nærmere beskrevet under besvarelsen af spørgsmål 7.

Det skal bemærkes, at ændringerne ikke er statsfinansielt neutrale, idet der er tale om en statslig merudgift på ca. 19,5 mill. kr. uden de 5 lovforslags gennemførelse og ca. 24,1 mill. kr. med lovforslagenes gennemførelse og en kommunal og amtskommunal merindtægt af samme størrelse.

Pct. af beskatningsgrundlag 1979	Virkningen af en ophævelse af fradragsretten for kommunale ejendomsskatter uden gennemførelse af de 5 lovforslag	Virkningen af en ophævelse af fradragsretten for kommunale ejendomsskatter med gennemførelse af de 5 lovforslag
Københavns kommune	0,04	0,07
Frederiksberg kommune	÷ 0,14	÷ 0,16
Københavns amt	0,02	÷ 0,03
Frederiksborg amt	0,01	0,10
Roskilde amt	÷ 0,01	÷ 0,03
Hovedstadsområdet i alt	0,01	0,01
Vestsjællands amt	0,02	0,02
Storstrøms amt	0,02	0,02
Bornholms amt	÷ 0,06	÷ 0,08
Fyns amt	÷ 0,06	÷ 0,07
Sønderjyllands amt	÷ 0,07	÷ 0,08
Ribe amt	÷ 0,04	÷ 0,05
Vejle amt	÷ 0,08	÷ 0,09
Ringkøbing amt	÷ 0,04	÷ 0,05
Århus amt	÷ 0,01	÷ 0,01
Viborg amt	÷ 0,03	÷ 0,04
Nordjyllands amt	÷ 0,01	÷ 0,00
Det øvrige land i alt	÷ 0,03	÷ 0,03
Hele landet	÷ 0,01	÷ 0,01

Spørgsmål 14:

Kan ministeren bekræfte, at en af virkningerne af lovforslagenes gennemførelse vil blive en tendens til forhøjelse af de kommunale grundskyldspromiller?

Svar:

Da jeg ikke har mulighed for at forudsige, hvorledes kommunalbestyrelserne vil fordele deres skatteudskrivning efter lovforslagenes gennemførelse, kan jeg ikke bekræfte, at en af virkningerne af lovforslagene vil blive en tendens til forhøjelse af de kommunale grundskyldspromiller. I den forbindelse er jeg dog opmærksom på, at jo større indkomstgrundlagsudligningen er, des større er fordelene for den enkelte kommune ved en høj grundskyld som følge af skattefradragsretten.

Jeg skal imidlertid pege på, at kommunalbestyrelsernes afgørelse af fordelingen på indkomstskat og grundskyld formentlig sker ud fra en række andre hensyn.

Reduktionen af grundværdiernes vægt i beskatningsgrundlaget fra 20 til 10 pct. vil eventuelt tilskynde kommunerne til en tilsvarende reduktion af grundskyldens vægt i den samlede kommunale beskatning.

Spørgsmål 15:

Hvilke bemærkninger har Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark haft i anledning af de fremsatte lovforslag?

Svar:

Regeringen har orienteret de kommunale organisationer, Københavns og Frederiksberg kommuner samt hovedstadsrådet om indholdet af lovforslagene ved et møde i indenrigsministeriet mandag den 15. maj 1979. Ved den lejlighed gjorde Kommunernes Landsforening opmærksom på, at foreningen ikke kunne tage stilling til fordelingen mellem kommunerne af økonomiske midler, men at dette alene måtte være regeringens og folketingets afgørelse. Amtsrådsforeningen tog oplægget til efterretning og oplyste, at foreningens bestyrelse først kunne tage stilling efter nogle dage. Dette er så vidt vides endnu ikke sket.

Ad L 222, § 1, nr. 6:

Spørgsmål 18:

Med hvilken begrundelse foreslås det ikke at gennemføre fuld udligning?

Svar:

Når der ikke foretages en fuld udligning i den amtskommunale udligning af beskatningsgrundlag og udgiftsbehov inden for hovedstadsområdet, skyldes det bl.a. ønsket om at opnå en afbalanceret løsning af udligningsproblemet i hovedstadsområdet. Det skal i denne forbindelse nævnes, at en fuld udligning på grundlag af udgiftsbehov næppe er mulig alene som følge af, at udgiftsbehovene ikke lader sig kvantificere på en tilstrækkelig entydig måde.

Spørgsmål 21:

Ministeren bedes oplyse, hvilke konsekvenser følgende forskydninger mellem indkomstskat og ejendomsskat vil indebære for en kommune med fastholdt aktivitetsniveau dels med hensyn til den samlede amts- og statskat (skønsmæssigt) og dels med hensyn til tilskud og udligning, såfremt de 5 lovforslag vedtoges i følgende tilfælde:

Tilfælde 1	Grundskyldspromille	0
- 2	-	4
- 3	-	10
- 4	-	20
- 5	-	30
- 6	-	40
- 7	-	50

Forudsætningen for beregningen er et beskatningsgrundlag på 26.000 kr. pr. indbygger, en afgiftspligtig grundværdi på 325 mill. kr., et indkomstskattegrundlag på 286 mill. kr. samt et samhørende værdisæt af udskrivningsprocent og grundskyld på 16,5 pct. og 4 promille.

Svar:

Som følge af fradragsretten for grundskatter ændres udskrivningsgrundlaget i kommunen ved ændringer i kommunens grundskyldspromille. I tabel 1 er det angivet, hvorledes den amtskommunale og statslige indkomstskat ændres for kommunens borgere, når kommunens grundskyldspromille ændres i forhold til 4 promille.

Tabel 1.

Ændringer i indkomstskat til stat og amtskommune for kommunens borgere ved ændringer i kommunens grundskyldspromille i forhold til 4 promille.

Grundskyldspromille	Ændringer i amtskommunal indkomstskat i forhold til indkomstskat ved grundskyldspromille på 4	Ændringer i statskat i forhold til statskat ved grundskyldspromille på 4
	1.000 kr.	1.000 kr.
0	+ 83	429
4	—	—
10	÷ 125	÷ 644
20	÷ 333	÷ 1.716
30	÷ 541	÷ 2.789
40	÷ 749	÷ 3.861
50	÷ 957	÷ 4.934

Anm.: Amtskommunal udskrivningsprocent 6,4. Den gennemsnitlige marginalskatteprocent for statskat antages at være 33 pct.

Ved beregningen er det forudsat, at fradraget for grundskyld udelukkende berører personer, der er indkomstskattepligtige til kommuner. Det bemærkes, at den gennemsnitlige marginalskatteprocent for statskatten formentlig vil blive formindsket ved voksende grundskyldspromille, når de højere fradrag reducerer den gennemsnitlige skattepligtige indkomst i kommunen.

I tabel 2 er det vist, hvorledes kommunens grundskyldspromille og udligningstilskud ændres, når den kommunale grundskyldspromille varieres i forhold til 4 promille. På grundlag af de meddelte oplysninger om kommunens beskatningsgrundlag pr. indbygger er det antaget, at den pågældende kommune er beliggende uden for hovedstadsområdet, hvorfor det alene er den kommunale udligning, der påvirkes ved ændringer i kommunens grundskyldspromille. Da kommunens aktivitetsniveau antages uændret, er det forudsat, at ændringerne i kommunens grundskyld og udligningstilskud som følge af variationer i den kommunale grundskyldspromille opvejes af ændringer i kommunens udskrivning af indkomstskat. I tabel 2 er derfor ydeligere angivet de afledede virkninger på kommunens udskrivningsprocent.

Tabel 2.

Ændringer i grundskyld og udligningstilskud ved ændringer i kommunens grundskyldspromille i forhold til 4 promille samt afledede ændringer i kommunens udskrivningsprocent.

Grundskyldspromille	Ændringer i grundskyld i forhold til grundskyld ved grundskyldspromille på 4	Ændringer i udligningstilskud i forhold til udligningstilskud ved grundskyldspromille på 4	Ændringer i udskrivningsprocent i forhold til udskrivningsprocent ved grundskyldspromille på 4.
	1.000 kr.	1.000 kr.	pct. points
0	÷ 1.300	÷ 98	0,41
4	—	—	—
10	1.950	147	÷ 0,62
20	5.200	393	÷ 1,69
30	8.450	638	÷ 2,77
40	11.700	883	÷ 3,88
50	14.950	1.125	÷ 5,02

Anm.: Ved beregninger af ændringer i udligningstilskud er det antaget, at grundbeskatningen er den samme såvel i tilskudsåret som i det år, der ligger til grund for tilskudsberegningen.

Spørgsmål 23:

Vil fuld udligning af beskatningsgrundlag i realiteten være det samme som at indføre en enhedsbeskatning og dermed afskaffe kommunernes selvstændige skatteudskrivningsret, der herefter i det væsentlige alene vil udtrykke forskelle i administrativ og ledelsesmæssig effektivitet?

Svar:

En fuld udligning af forskelle i beskatningsgrundlag ville betyde, at kommunerne blev stillet lige med hensyn til deres beskatningsmuligheder. Dette ville ikke være ensbetydende med en afskaffelse af kommunernes selvstændige skatteudskrivningsret. Også under en fuldstændig ligestilling med hensyn til beskatningsmuligheder ville det være den enkelte kommunalbestyrelses ansvar at træffe beslutning om serviceniveauet i kommunen og – inden for visse grænser – hvilke opgaver kommunen skulle tage op. Disse forhold ville øve afgørende indflydelse på den kommunale skatteudskrivning. Forskelle heri vil således ikke alene udtrykke forskelle i administrativ og ledelsesmæssig effektivitet.

Spørgsmål 28:

Staten har siden kommunalreformen overført en række opgaver til kommunerne – opgaver som betød tilsvarende forøgelse af de generelle tilskud. Har man herved forudset, at kommunerne kunne administrere disse nye opgaver med samme effektivitet som staten? Hvis ikke, bedes ministeren uddybe, hvorledes effektiviteten vedrørende løsningen af disse opgaver har udviklet sig.

Svar:

Ved overførelsen af hidtidige statsopgaver til amtskommuner og kommuner op igennem 1970'erne har det været et væsentligt hensyn, at beslægtede opgaver så vidt muligt burde underlægges én og samme myndighed, der så vidt muligt skulle have ansvaret både for opgavens udførelse og finansiering.

Beslægtede opgaver er blevet placeret under samme myndighed ud fra en vurdering af, at der herved kunne opnås en mere koordineret forvaltning af disse med deraf følgende fordele i henseende til styring og prioritering, hvilket atter skulle indebære fordele for borgerne. Det kan ikke siges at have været et hovedhensyn bag denne reform, at kommunerne skulle administrere de nye opgaver med samme effektivitet som staten. Den tilstræbte samling af dispositionsbeføjelse og økonomisk ansvar har imidlertid givet mulighed for en effektiv samlet administration af beslægtede opgaver.

Herudover kan man pege på, at afviklingen af de tidligere procentrefusioner og overgangen til det eksisterende tilskuds- og udligningssystem ud over af en række andre hensyn tillige har været betinget af ønsket om at udforme disse overførsler på en sådan måde, at der skabtes størst mulig sandsynlighed for, at den enkelte (amts)kommune ikke ved egne dispositioner skulle kunne påvirke størrelsen af de modtagne beløb. I modsætning til procentrefusionerne må det eksisterende tilskuds- og udligningssystem derfor antages at indeholde en stimulans til størst mulig effektivitet i udførelsen af opgaverne.

Måling af den grad af effektivitet, hvormed opgaverne udføres, frembyder i øvrigt meget store vanskeligheder, navnlig fordi effektivitetsspørgsmålet ikke kan ses isoleret fra hvilket serviceniveau, den enkelte (amts)kommune vælger at stille til rådighed for

borgerne. Som det fremgår af min besvarelse af udvalgets spørgsmål 10, er det imidlertid – i overensstemmelse med reformerne op igennem 1970'erne – i høj grad den enkelte (amts)kommune, der selv fastlægger højden for sit serviceniveau. Om problemerne ved effektivitetsmåling kan jeg i øvrigt henvise til p. 126–27 i rapporten »Kommunale udgiftsbehov« (betænkning nr. 855/1978), hvori det konkluderes, at da »kommunale opgaver ofte kan løses ved forskellige kombinationer af mange forskellige ydelser – kombinationsmuligheder, der tillige er påvirket af forskelle i fysiske forhold – vil det kun sjældent være muligt at vurdere, om den ene kommune klarer opgaverne mere effektivt end den anden.«

Spørgsmål 38:

Hvorledes ville spørgsmål 2 være blevet besvaret, såfremt antallet af ansatte ved Københavns kommunes elektricitetsproduktionsanlæg ikke medregnedes?

Svar:

Ifølge Københavns kommunes budget for 1979 var der ultimo 1978 ansat 1293 fuldtidsbeskæftigede ved elforsyningsvirksomhed (drift og anlæg). Reduceres det i spørgsmål 2 opgivne personaletal med dette antal fås, at det ansatte personale udgør 43791 fuldtidsbeskæftigede, hvilket svarer til 84,9 kommunalt ansatte pr. 1000 indbyggere i 1978.

Spørgsmål 39:

Ministeren bedes uddybe, hvad der menes med Københavns kommunes stordriftsfordele. Hvad ville konsekvenserne for kommunens borgere blive, såfremt Københavns kommune ikke etablerede virksomheder for at opnå stordriftsfordele?

Svar:

Ved stordriftsfordele forstås i almindelighed, at en producent ved anvendelse af store og tidssvarende produktionsanlæg med høj kapacitetsudnyttelse kan opnå en billigere produktion end ved anvendelse af mindre produktionsanlæg. Efterspørgslen efter kommunalt producerede ydelser er i mange andre

kommuner ikke så stor, at det ville være økonomisk forsvarligt at etablere kommunale produktionsvirksomheder i den udstrækning, som Københavns kommune har gjort.

Hvis Københavns kommune ikke havde etableret disse virksomheder for at opnå stor-driftsfordele, ville serviceniveauet over for borgerne sandsynligvis have været lavere, end det i dag er tilfældet.

Spørgsmål 40:

Ministerens besvarelse, hvilke takster Københavns vandforsyning anvender, dels over for kommunens borgere, dels over for de øvrige kommuners borgere og hvilket nettooverskud disse takster giver Københavns kommune.

Ministerens besvarelse endvidere oplyse, hvor mange der er ansat i Københavns vandforsyning pr. 1.000 indbyggere sammenholdt med antallet i det øvrige land.

Svar:

Spørgsmålet om Københavns kommunes takster m.v. for vandforsyningen er forelagt Københavns kommune til besvarelse.

Der var ultimo 1978 ansat 484 fuldtidsbeskæftigede personer ved Københavns vandforsyning, hvilket svarer til 0,9 fuldtidsbeskæftigede pr. 1.000 indbyggere. Der foreligger ikke en samlet statistik over antallet af fuldtidsbeskæftigede personer ved vandforsyningsvirksomhed i det øvrige land. Oplysninger herom vil, så vidt indenrigsministeriet kan bedømme, kræve en forespørgsel til samtlige landets kommuner og amtskommuner.

Supplerende svar:

Vandprisen i Københavns kommune for vand leveret efter måler betales for tiden med en enhedspris pr. m³ på 130 øre ekskl. moms. Herudover sælger Københavns kommune vand til 15 omegnskommuner, der har tilsluttet sig vandforsyningsordninger med Københavns kommune. Der findes for de enkelte kommuner forskellige afregningspriser afhængig af, hvornår kommunerne er blevet tilsluttet ordningerne. Gennemsnitsprisen for vand leveret til de 15 omegnskommuner udgør 148 øre pr. m³ ekskl. moms. Det bemærkes, at det er de enkelte omegnskommuner,

der distribuerer vandet til borgerne til takster, som kommunen selv fastsætter.

Det kan endvidere oplyses, at Københavns kommune har fremsat forslag til nye ordninger med virkning fra 1. januar 1980 som følge af, at overenskomsterne udløber med udgangen af 1979. I forslagene indgår muligheden for en fælles afregningspris over for omegnskommunerne.

Københavns kommune har oplyst, at der ikke foreligger en egentlig opgørelse over kommunens nettodriftsresultat af vandforsyningsordningerne. I det kommunale budget- og regnskabssystem er der i øvrigt ingen krav om, at et sådant resultat skal fremgå af budgettet eller af regnskabet.

Spørgsmål 41:

Ministerens besvarelse oplyse det absolutte og relative antal ansatte i Københavns kommune og i de øvrige kommuner inden for

- a) kørsels- og håndværksområdet
- b) vedligeholdelse af veje og afløb.

Ministerens besvarelse endvidere oplyse nettodriftsudgiften pr. indbygger inden for begge udgiftsområder, dels for Københavns kommune, dels for det øvrige land.

Svar:

Det absolutte antal ansatte i Københavns kommune udgør inden for a) kørsels- og håndværksområdet 495 og inden for b) vedligeholdelse af veje og afløb (spildevandsanlæg) 378 svarende til henholdsvis 1,0 og 0,7 pct. af det samlede personaletal, jfr. bemærkningerne til budget 1979. Nettodriftsudgiften for vedligeholdelse af veje og afløb foreligger oplyst og kan opgøres til 178 kr. pr. indbygger. Personaletallet og nettodriftsudgiften pr. indbygger for øvrige kommuner er ikke specificeret for a) i budget- og regnskabssystemet og vil for b) kun kunne tilvejebringes ved en forespørgsel til samtlige kommuner.

Spørgsmål 42:

Hvor mange landinspektører og landmålere er ansat ved Københavns kommune?

Svar:

Der findes ikke samlede opgørelser over ansatte i Københavns kommune fordelt på

stillingskategorier. Spørgsmålet er derfor forelagt Københavns kommune.

Spørgsmål 43:

Ministeren bedes redegøre for antallet af personale i Københavns kommune inden for

- 1) administration af udlejningsejendomme
- 2) begravelsesvæsen
- 3) badeanstalter
- 4) revision
- 5) edb
- 6) vaskerier
- 7) ældreforsorg
- 8) børneinstitutioner.

Ministeren bedes desuden redegøre for det personaleforbrug, der finder sted inden for landets øvrige kommuner til ovennævnte 8 formål.

Svar:

Antallet af personale i Københavns kommune ifølge budgetbemærkningerne til budget 1979 inden for de nævnte formål udgør primo 1979:

1) administration af udlejningsejendomme	231	
2) begravelsesvæsen	327	
3) badeanstalter	80	(idræts- og svømme-haller)
4) revision	76	
5) edb	15	
6) vaskerier	237	(centralvaskeriet under hospitalsvæsenet)
7) ældreforsorg	10.193	(bistand og pleje samt institutioner for ældre og handicappede)
8) børneinstitutioner	5.884	(dagpleje og daginstitutioner for børn)

Personaleforbruget, der finder sted inden for landets øvrige kommuner til disse formål,

foreligger kun oplyst for ældreforsorg og børneinstitutioner:

7) ældreforsorg	57.963
8) børneinstitutioner	43.654

Spørgsmål 44:

Ministeren bedes oplyse, hvor stort et antal ansatte landets kommuner, bortset fra Københavns kommune, har under den kollektive trafik.

Svar:

Antal ansatte ifølge personaleoversigterne: 5.596 fuldtidsbeskæftigede, heraf 4.200 under H.T.

Spørgsmål 45:

Ministeren bedes oplyse, hvor mange daginstitutionspladser der står til rådighed, dels i København, dels i landets øvrige kommuner for familier med henholdsvis én og to forsørgere.

Svar:

Af Danmarks Statistiks opgørelse af det sociale ressourceforbrug fremgår det, at der i København pr. 1/1 1978 i alt var 23766 indskrevne børn (daginstitutionspladser) i daginstitutioner m.v. (vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, aldersintegrerede institutioner samt tilskudsberettiget dagpleje). For det øvrige land udgjorde det tilsvarende antal indskrevne børn i alt 173.681. Der foreligger ikke oplysninger om antallet af indskrevne børn fordelt på familier med henholdsvis én eller to forsørgere.

Ad besvarelsen af spørgsmål 9:

Spørgsmål 46:

Hvor stor en reduktion af de særlige tilskud til lettelse af rente- og afdragsbyrder vil følge af, at Albertslund kommune reducerede sin grundskyldspromille til 10, svarende til gennemsnittet for landets kommuner?

Svar:

Ved en reduktion af grundskyldspromillen fra 47 til 10 vil tilskuddet fra den vækstkommunale hovedstadsudligning til Albertslund kommune blive formindsket med ca. 800.000

kr., hvis principperne i lovforslaget for fordelingen af disse tilskud følges.

Ad besvarelse af spørgsmål 14, jfr. spørgsmål 21:

Spørgsmål 48:

Kan ministeren nærmere begrunde, hvad der skulle tilskynde kommunerne til at fastsætte den lavere grundskyldspromille?

Svar:

Nedsættelsen af grundværdiernes indregning i det samlede beskatningsgrundlag svarer til grundskyldens nuværende vægt i den samlede kommunale og amtskommunale beskatning.

Det er denne faktiske oplysning om grundskyldens faldende vægt i gennemsnitskommunens beskatningsgrundlag, som ændringen indeholder, der kunne tilskynde kommunerne, formentlig særligt dem, der

ligger over gennemsnittet, til en tilsvarende reduktion.

Ad besvarelsen af spørgsmål 18:

Spørgsmål 50:

Der ønskes oplysning om de økonomiske konsekvenser for kommunerne i hovedstadsområdet ved en gennemførelse af fuld udligning.

Svar:

I omstående oversigt er i kolonne 1 vist det faktiske beskatningsniveau i 1979, mens kolonne 2 angiver virkningen på beskatningsgrundlaget ved at ændre udligningsniveauet i hovedstadsudligningens beskatningsdel fra 70 pct. til 100 pct. og foretage en tilsvarende ændring i hovedstadsudligningens udgiftsbehovsdel fra 40 til 100 pct. I kolonne 3 angives det herefter korrigerede beskatningsniveau.

Bilag til bet. o. f.t.l. vedr. generelle tilskud til amtskommuner m.m.

Bilag til svaret på spørgsmål 50

	Beskatniv. 1979	Kons. af fuld udl. i hov.omr.	Korr. beskat.niv.
101 København.....	26.70	0.16	26.86
147 Frederiksberg.....	22.00	1.16	23.16
151 Ballerup.....	17.60	÷ 1.80	15.80
153 Brøndby.....	17.00	÷ 0.66	16.34
155 Dragør.....	16.40	÷ 0.40	16.00
157 Gentofte.....	12.70	0.04	12.74
159 Gladsaxe.....	17.40	1.39	18.79
161 Glostrup.....	16.30	0.69	16.99
163 Herlev.....	15.60	0.98	16.58
165 Albertslund.....	21.70	0.12	21.82
167 Hvidovre.....	16.60	1.10	17.70
169 Høje-Tåstrup.....	18.40	÷ 0.74	17.66
171 Ledøje-Smørum.....	15.00	÷ 2.64	12.36
173 Lyngby-Tårnbæk.....	13.40	1.57	14.97
175 Rødovre.....	17.70	0.68	18.38
181 Søllerød.....	14.30	1.57	15.87
183 Ishøj.....	19.20	÷ 3.96	15.24
185 Tårnby.....	15.10	1.06	16.16
187 Vallensbæk.....	14.90	÷ 0.78	14.12
189 Værløse.....	15.70	0.09	15.79
201 Allerød.....	16.80	÷ 1.00	15.80
205 Birkerød.....	14.40	0.90	15.30
207 Farum.....	18.50	÷ 1.45	17.05
208 Fredensborg-Humlebæk.....	15.00	÷ 0.74	14.26
209 Frederikssund.....	17.60	÷ 0.85	16.75
211 Frederiksværk.....	18.30	÷ 0.29	18.01
213 Græsted-Gilleleje.....	15.20	÷ 0.94	14.26
215 Helsingø.....	14.20	÷ 1.20	13.00
217 Helsingør.....	16.60	0.19	16.79
219 Hillerød.....	17.00	÷ 0.06	16.94
221 Hundested.....	15.10	÷ 0.92	14.18
223 Hørsholm.....	12.50	1.01	13.51
225 Jægerspris.....	16.60	÷ 0.56	16.04
227 Karlebo.....	19.00	÷ 3.28	15.72
229 Skibby.....	17.60	÷ 3.05	14.55
231 Skævinge.....	15.40	÷ 0.12	15.28
233 Slangør.....	16.40	÷ 2.23	14.17
235 Stenløse.....	15.90	÷ 1.47	14.43
237 Ølstykke.....	16.70	÷ 3.04	13.66
251 Bramsnæs.....	12.70	÷ 2.75	9.95
253 Greve.....	14.80	÷ 2.09	12.71
255 Gundsø.....	16.00	÷ 2.07	13.93
257 Hvalsø.....	17.30	÷ 2.83	14.47
259 Køge.....	17.20	÷ 0.90	16.30
261 Lejre.....	13.10	÷ 2.63	10.47
263 Ramsø.....	15.30	÷ 3.54	11.76
265 Roskilde.....	18.20	0.20	18.40
267 Skovbo.....	15.60	÷ 3.22	12.38
269 Solrød.....	17.10	÷ 1.88	15.22
271 Vallø.....	15.10	÷ 2.23	12.87

Korrektion til svaret på spørgsmål 50 følger efter svaret på spørgsmål 60.

Ad besvarelsen af spørgsmål 46 og 48:

Spørgsmål 58:

Ministeren bedes oplyse, om det er en korrekt opfattelse, at lovforslagene for så vidt angår kommunerne i hovedstadsområdet virker forskelligt i retning af at tilskynde disse kommuner til henholdsvis at forhøje og nedsætte grundskyldspromillen.

Svar:

Det er ikke hensigten med lovforslagene at tilskynde kommunerne til at forhøje eller nedsætte deres grundskyldspromiller. Der er mange hensyn, der gør sig gældende ved fastsættelsen af promillerne, hvilket gør det vanskeligt at forudsige, om lovforslagene har nogen virkning i så henseende. I øvrigt skal der henvises til den korrigerede besvarelse af spørgsmål 46.

Ad besvarelsen af spørgsmål 50 og samrådspørgsmål D:

Spørgsmål 59:

Der ønskes en nærmere belysning af virkningerne af en gennemførelse af fuld udligning i hovedstadsområdet, herunder især det forhold, at Københavns kommune ved en

gennemførelse af fuld udligning opnår et forhøjet beskatningsniveau, mens kommunen ved en gennemførelse af de fremsatte lovforslag opnår et lavere beskatningsniveau.

Svar:

Den primærkommunale hovedstadsudligning består af en udligning af beskatningsgrundlaget og en udligning af udgiftsbehøvet.

I vedlagte tabel viser kolonne 1 det faktiske beskatningsniveau i 1979, medens kolonne 2 angiver virkningen af et udligningsniveau på 100 pct. i hovedstadsudligningens udgiftsbehovsdel sammenlignet med lovforslagets udligningsniveau på 40 pct. Tilsvarende angiver kolonne 3 virkningen af en fuld udligning af beskatningsgrundlaget sammenlignet med lovforslagets udligningsniveau på 70 pct. Kolonne 4 angiver det korrigerede beskatningsniveau.

Som det fremgår af tabellen, vil Københavns kommune tabe ved, at udligningsniveauet sættes op fra 40 til 100 pct. i udgiftsbehovsudligningen. Grunden hertil er især, at de yngre aldersgrupper i denne udligningsordning tildeles relativ stor vægt, de to aldersgrupper 0-6 årige og 7-16 årige har således tilsammen en vægt på ca. 43 pct.

Bilag til svaret på spørgsmål 59:

	Beskat. niv. 1979	Kons. af fuld udl. på udgifts- behovsdelen	Kons. af fuld udl. på beskat. delen	Korrigeret be- skat. niv.
101 København	26.70	0.88	÷ 0.72	26.86
147 Frederiksberg	22.00	0.89	0.27	23.16
151 Ballerup	17.60	÷ 1.56	÷ 0.24	15.80
153 Brøndby	17.00	÷ 0.48	÷ 0.18	16.34
155 Dragør	16.40	÷ 0.48	0.08	16.00
157 Gentofte	12.70	÷ 0.46	0.50	12.74
159 Gladsaxe	17.40	0.38	1.01	18.79
161 Glostrup	16.30	0.53	0.16	16.99
163 Herlev	15.60	0.70	0.28	16.58
165 Albertslund	21.70	÷ 0.13	0.25	21.82
167 Hvidovre	16.60	1.02	0.09	17.70
169 Høje-Tåstrup	18.40	÷ 0.83	0.09	17.66
171 Ledøje-Smørum	15.00	÷ 2.94	0.30	12.36
173 Lyngby-Tårnbæk	13.40	0.86	0.71	14.97
175 Rødovre	17.70	0.54	0.14	18.38
181 Søllerød	14.30	0.55	1.02	15.87
183 Ishøj	19.20	÷ 3.67	÷ 0.29	15.24
185 Tårnby	15.10	1.03	0.03	16.16
187 Vallensbæk	14.90	÷ 1.14	0.37	14.12
189 Værløse	15.70	÷ 0.48	0.57	15.79
201 Allerød	16.80	÷ 1.37	0.37	15.80
205 Birkerød	14.40	0.33	0.57	15.30
207 Farum	18.50	÷ 1.95	0.50	17.05
208 Fredensborg-Humblebæk	15.00	÷ 0.97	0.24	14.26
209 Frederikssund	17.60	÷ 0.76	÷ 0.09	16.75
211 Frederiksværk	18.30	÷ 0.22	÷ 0.07	18.01
213 Græsted-Gilleleje	15.20	÷ 1.21	0.27	14.26
215 Helsingø	14.20	÷ 1.40	0.19	13.00
217 Helsingør	16.60	0.19	0.00	16.79
219 Hillerød	17.00	÷ 0.16	0.10	16.94
221 Hundested	15.10	÷ 0.74	÷ 0.18	14.18
223 Hørsholm	12.50	0.04	0.96	13.51
225 Jægerspris	16.60	÷ 0.45	÷ 0.11	16.04
227 Karlebo	19.00	÷ 3.69	0.40	15.72
229 Skibby	17.60	÷ 2.55	÷ 0.50	14.55
231 Skævinge	15.40	÷ 0.09	÷ 0.03	15.28
233 Slangerup	16.40	÷ 1.89	÷ 0.34	14.17
235 Stenløse	15.90	÷ 1.35	÷ 0.11	14.43
237 Ølstykke	16.70	÷ 2.61	÷ 0.43	13.66
251 Bramsnæs	12.70	÷ 2.53	÷ 0.22	9.95
253 Greve	14.80	÷ 2.22	0.13	12.71
255 Gundsø	16.00	÷ 2.21	0.14	13.93
257 Hvalsø	17.30	÷ 2.13	÷ 0.70	14.47
259 Køge	17.20	÷ 0.21	÷ 0.69	16.30
261 Lejre	13.10	÷ 2.26	÷ 0.37	10.47
263 Ramsø	15.30	÷ 2.77	÷ 0.77	11.76
265 Roskilde	18.20	0.27	÷ 0.07	18.40
267 Skovbo	15.60	÷ 2.74	÷ 0.48	12.38
269 Solrød	17.10	÷ 1.81	÷ 0.07	15.22
271 Vallø	15.10	÷ 1.61	÷ 0.62	12.87

Korrektion til svaret på spørgsmål 59 følger efter svaret på spørgsmål 60.

Spørgsmål 60:

Der ønskes en opstilling svarende til den med ovennævnte besvarelse af spørgsmål 50 fulgte under forudsætning af, at udligningsniveauet på udligningsbeskatningsdelen er 85 pct. og 70 pct. på udgiftsbehovsdelen.

Svar:

I vedlagte tabel angiver kolonne 1 det faktiske beskatningsniveau i 1979, medens kolonne 2 angiver konsekvensen ved at ændre udligningsniveauet på udgiftsbehovsdelen fra 40 pct. til 70 pct., medens kolonne 3 tilsvarende angiver konsekvensen ved at ændre udligningsniveauet på beskatningsdelen fra 70 pct. til 85 pct. Kolonne 4 viser det korrigerede beskatningsniveau.

Bilag til svaret på spørgsmål 60:

	Beskat. niv. 1979	Kons. af et ud- ligningsniv. på 70 pct. i udgifts- behovsdelen	Kons. af et ud- ligningsniv. på 85 pct. i beskat- ningsdelen	Korrigeret be- skatningsniv.
101 København	26.70	0.44	÷ 0.36	26.78
147 Frederiksberg	22.00	0.45	0.13	22.58
151 Ballerup	17.60	÷ 0.78	÷ 0.12	16.70
153 Brøndby	17.00	÷ 0.24	÷ 0.09	16.67
155 Dragør	16.40	÷ 0.24	0.04	16.20
157 Gentofte	12.70	÷ 0.23	0.25	12.72
159 Gladsaxe	17.40	0.19	0.50	18.09
161 Glostrup	16.30	0.26	0.08	16.64
163 Herlev	15.60	0.35	0.14	16.09
165 Albertslund	21.70	÷ 0.06	0.12	21.76
167 Hvidovre	16.60	0.51	0.04	17.15
169 Høje-Tåstrup	18.40	÷ 0.42	0.05	18.03
171 Ledøje-Smørum	15.00	÷ 1.47	0.15	13.68
173 Lyngby-Tårnbæk	13.40	0.43	0.35	14.19
175 Rødovre	17.70	0.27	0.07	18.04
181 Søllerød	14.30	0.28	0.51	15.09
183 Ishøj	19.20	÷ 1.83	÷ 0.14	17.22
185 Tårnby	15.10	0.51	0.02	15.63
187 Vallensbæk	14.90	÷ 0.57	0.18	14.51
189 Værløse	15.70	÷ 0.24	0.28	15.74
201 Allerød	16.80	÷ 0.68	0.18	16.30
205 Birkerød	14.40	0.17	0.28	14.85
207 Farum	18.50	÷ 0.98	0.25	17.77
208 Fredensborg-Humlebæk	15.00	÷ 0.49	0.12	14.63
209 Frederikssund	17.60	÷ 0.38	÷ 0.05	17.17
211 Frederiksværk	18.30	÷ 0.11	÷ 0.04	18.15
213 Græsted-Gilleleje	15.20	÷ 0.60	0.13	14.73
215 Helsingør	14.20	÷ 0.70	0.10	13.60
217 Helsingør	16.60	0.10	0.00	16.70
219 Hillerød	17.00	÷ 0.08	0.05	16.97
221 Hundested	15.10	÷ 0.37	÷ 0.09	14.64
223 Hørsholm	12.50	0.02	0.48	13.00
225 Jægerspris	16.60	÷ 0.22	÷ 0.06	16.32
227 Karlebo	19.00	÷ 1.84	0.20	17.36
229 Skibby	17.60	÷ 1.28	÷ 0.25	16.07
231 Skævinge	15.40	÷ 0.04	÷ 0.02	15.34
233 Slangerup	16.40	÷ 0.94	÷ 0.17	15.29
235 Stenløse	15.90	÷ 0.68	÷ 0.06	15.17
237 Ølstykke	16.70	÷ 1.30	÷ 0.22	15.18
251 Bramsnæs	12.70	÷ 1.26	÷ 0.11	11.33
253 Greve	14.80	÷ 1.11	0.06	13.76
255 Gundsø	16.00	÷ 1.10	0.07	14.97
257 Hvalsø	17.30	÷ 1.07	÷ 0.35	15.88
259 Køge	17.20	÷ 0.10	÷ 0.34	16.75
261 Lejre	13.10	÷ 1.13	÷ 0.19	11.78
263 Ramsø	15.30	÷ 1.38	÷ 0.39	13.53
265 Roskilde	18.20	0.13	÷ 0.03	18.30
267 Skovbo	15.60	÷ 1.37	÷ 0.24	13.99
269 Solrød	17.10	÷ 0.90	÷ 0.04	16.16
271 Vallø	15.10	÷ 0.81	÷ 0.31	13.99

Korrektion til besvarelse af spørgsmålene 50, 59 og 60*)

I tabel 1 er konsekvenserne af en fuld ud-

ligning vist for de 8 kommuner, medens tabel 2 angiver konsekvensen af et udligningsniveau på 85 pct. i bekatningsdelen og 70 pct. i udgiftsbehovsdelen.

Tabel 1. Konsekvenserne af en fuld udligning i hovedstadsområdet

	Faktisk beskat. niveau	Kons. af fuld udlign. ved udgiftsbehovsdelen	Kons. af fuld udligning på beskat.delen	Korrigeret beskatningsniveau
Ballerup	17.60	÷ 0.48	÷ 0.18	16.94
Brøndby	17.00	÷ 0.48	0.08	16.60
Dragør	16.40	÷ 0.46	0.50	16.44
Gentofte	12.70	0.38	1.01	14.09
Gladsaxe	17.40	0.53	0.16	18.09
Glostrup	16.30	0.70	0.28	17.28
Herlev	15.60	÷ 0.13	0.25	15.72
Albertslund	21.70	÷ 1.56	÷ 0.24	19.90

Tabel 2. Konsekvenserne af en delvis udligning i hovedstadsområdet

	Faktisk beskat. niveau	Kons. af et udligningsniv. på 70 pct. i udgiftsbehovsdelen	Kons. af et udligningsniv. på 85 pct. i beskat. delen	Korrigeret beskatningsniveau
Ballerup	17.60	÷ 0.24	÷ 0.09	17.27
Brøndby	17.00	÷ 0.24	0.04	16.80
Dragør	16.40	÷ 0.23	0.25	16.42
Gentofte	12.70	0.19	0.50	13.39
Gladsaxe	17.40	0.26	0.08	17.74
Glostrup	16.30	0.35	0.14	16.79
Herlev	15.60	÷ 0.06	0.12	15.66
Albertslund	21.70	÷ 0.78	÷ 0.12	20.80

*) Der henvises herom i øvrigt til den af udvalget afgivne tillægsbetænkning over lovforslagene.

Bilag 2

KOMMUNEFORENINGEN I BORNHOLMS AMT OG BORNHOLMS AMTSRÅD

Den 22. maj 1979.

Folketingets kommunaludvalg,
Christiansborg.

I et møde mellem de bornholmske borgmestre og amtsborgmesteren har man drøftet de af indenrigsministeren den 15. maj 1979 fremsatte lovforslag (nr. 220-24) om en ændret byrdefordeling.

Borgmesterkollegiet beklager, at lovforslagenes gennemførelse ikke stiller Bornholms primærkommuner eller amtskommune bedre end hidtil, idet Bornholm, som det vil være kommunaludvalget bekendt, allerede har et af landets højeste skattetryk, hvilket lovforslaget yderligere vil forstærke.

Gennem flere år har man i samarbejde med Bornholms erhvervsråd søgt at fremme erhvervsudviklingen på Bornholm. Der er flere årsager til, at denne udvikling går langsomt, men erhvervsrådet fremhæver, at navnlig det høje skattetryk er en stærkt afgørende faktor.

Under hensyntagen til de mange overvejelser, man i Folketingets kommunaludvalg har gjort sig med hensyn til de kriterier, der er til

genstand for beregning af generelle tilskud, er borgmesterkollegiet klar over, at det vil frembyde betydelige vanskeligheder at ændre lovens kriterier, således at Bornholm herved vil blive tilgodeset.

Det fremgår tydeligt, at af de 98,1 mio., som ved forslagenes gennemførelse overføres fra »provinsen«, vil de 9,1 mio. – eller ca. 10 pct. – belaste den ene procent af Danmarks befolkning, som bor på Bornholm.

Under hensyntagen til foranstående skal man derfor tillade sig at henstille til kommunaludvalget, at der af de ved lovforslagenes vedtagelse afsatte beløb som tilskud til vanskeligt stillede kommuner og amtskommuner sikres midler til at ophæve de uheldige virkninger for Bornholm.

Kopi af denne skrivelse er tilstillet indenrigsminister Knud Enggaard, Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark.

Emil Hansen
Formand for kommuneforeningen i Bornholms amt
borgmester i Allinge-Gudhjem

Jens K. Brandt
amtsborgmester

Underbilag**Indenrigsministerens kommentarer**

Kommuneforeningen og Bornholms amtsråd anfører i deres skrivelse, at de økonomiske konsekvenser af lovforslagene stiller Bornholm ringere end hidtil, idet Bornholm ifølge forslagene skal afgive ca. 9,1 mill. kr. i skatteindtægter, hvilket svarer til ca. 9,3 pct. af det samlede beløb, der skal overføres til andre kommuner og amtskommuner.

De bornholmske kommuner og Bornholms amtsråd har på denne baggrund henstillet til kommunaludvalget, at der sikres Bornholm midler af den statslige tilskudspulje til særlig vanskeligt stillede kommuner og amtskommuner for at ophæve de uheldige virkninger af lovforslagene for Bornholm.

Hertil bemærkes, at der i oversigten over

forslagenes virkninger ikke er taget hensyn til den foreslåede forhøjelse af tilskuddet til særlig vanskeligt stillede kommuner og amtskommuner fra 15,5 mill. kr. til 50 mill. kr. i 1980, jfr. L 220, de almindelige bemærkninger, side 7. I en overgangsperiode er det hensigten at tage særligt hensyn til de kommuner og amtskommuner, som både er vanskeligt stillede og lider tab ved omlægningen.

Ved forhøjelsen af det nævnte tilskud er der således tænkt på et geografisk område som Bornholm, der bl. a. som følge af specielle erhvervsmæssige forhold er vanskeligt stillet og samtidig lider tab ved omlægningen.

Bilag 3

FREDERIKSBERG KOMMUNE

På Frederiksberg har vi gennem nogle år mærket de problemer, som en utilstrækkelig udligningsordning medfører. Problemerne er forstærket med de øgede pengemidler, der f. eks. fordeles som bloktilskud.

Bloktilskudspuljen er steget fra oprindeligt 400 mill. kr. til nu godt 17 mia. kr. Skævheder i udligningssystemet er derfor *meget* mærkbart.

Jeg er tilfreds med, at indenrigsministeriet tog problemet op i et udvalgsarbejde i tiden maj 1977–november 1978. Jeg er også tilfreds med, at problemet er rejst til politisk drøftelse. Men jeg er utilfreds med, at regeringen ikke har villet lytte til eksperternes råd, der jo i realiteten var indførelse af normaludgiftsmetoden over en årrække. Det er en metode, kommunalfolk og borgere bedre kan forstå, fordi den bygger på fornuftssammenhænge mellem det, der bør være en kommunes udgifter til de vigtigste udgiftsområder – og så tildelinger af bloktilskud. Det er vor forbedrede statistik, der muliggør dette.

Virkningerne ses på side 235 i den blå betænkning. De store byer – og først og fremmest København og Frederiksberg – får større andel af puljemidlerne, hvad der vel også var forventning om ville blive resultatet af en mere retfærdig udligning.

Heroverfor står de foreliggende lovforslag, som en videreførelse af den hidtil så kritiserede ordning. Det forekommer uheldigt, at lappe videre på en ordning, hvis væsentligste »fordel« er, at et hvilket som helst politisk ønskeligt resultat kan tilvejebringes ved at ændre i de indviklede formler, der ligger til grund. Virkningerne forekommer sagligt uforståelige og kun eksperter kan kontrollere de processer, der ligger til grund. Den almindelige borger er magtesløs over for dette tryleri.

Jeg mener derfor at måtte henstille, at udvalget tager den fornødne tid til at se på spørgsmålet om en retfærdig udligningsordning og ikke lader sig jage med af et for sent fremkommet regeringsoplæg.

F. eks. er det jo helt nødvendigt at forstå og gennemgå de beregninger, der ligger til grund. De *må* naturligvis være helt uangribelige. Det har kommunerne ikke tid til.

Hovedstadsudligningen er noget for sig, fordi den hænger sammen med, at kommuneinddelingsloven efter princippet een by – een kommune ikke kunne gennemføres her. Derfor er formelen en blanding af indtægtsudligning og udgiftsudligning på niveauer 40–50 pct. for henholdsvis kommuner og amtskommuner. Disse synspunkter invalideres gennem hævelse af den ene side af formelen – indtægtsudligningen – til 70 pct. Desuden er det forkert at gå videre med kriteriet vejlængde, der i sig selv ikke er et objektivt kriterium. Vækstkomuneudligningens fallit foreslås erstattet af en ministeriel uddeling af midler. Det er ej heller rigtigt objektivt. Så måtte man hellere styrke den del af udligningen, der tager hensyn til både befolkningsmæssig fremgang og tilbagegang. Det er nemlig dyrt for centralkommunerne at tilpasse sin service til befolkningstilbagegang. Et for stort apparat skal betales af færre skatteborgere i en overgangsperiode.

Her som på mange andre områder er forholdene i København og Frederiksberg ensartede, hvilket da også tilsiger, at disse 2 kommuner skulle have samme behandling i udligningsproblematikken.

Tager man f. eks. de sociale forhold, kan jeg oplyse, at antallet af folkepensionister, der i hele landet er 112 pr. 1.000 indbyggere, i København er 193, men på Frederiksberg 222. Begge kommuner lægger vægt på plejehjemsforebyggende foranstaltninger og har færre plejehjemspladser pr. 1.000 *ældre*. Men den skæve aldersfordeling bevirker, at antallet af plejehjemspladser med dertil knyttet personale er 11,5 pr. 1.000 *indbyggere* i København mod 8,6 i resten af landet, men 15,6 på Frederiksberg.

Ser man på enlige forsørgere, er 25 pct. af forsørgerne i København enlige mod 9 pct. på landsplan. På Frederiksberg drejer det sig om 26,5 pct., altså flere end i København.

Sådan kunne jeg blive ved – men har valgt nogle sociale betragtninger, som jo er en del af de love, der er til behandling.

Efter forslaget om ændring i hovedstadsudligningen *modtager* København 175,5 mill. kr. mere og Frederiksberg skal *betale* 15,1 mill. kr. mere. Denne forskelsbehandling må jeg naturligvis protestere mod.

I det hele taget hænger hovedstadsudligningen praktisk taget ikke sammen med den øvrige udligning. Den er neutral overfor det øvrige land. Derfor kunne man tænke sig, at netop loven om ændringer i hovedstadsudlig-

ningen blev taget ud til drøftelse med hovedstadsrådet og amtskommunerne i hovedstadsområdet, inden der laves noget overilet, der skaber splid i det bysamfund, det drejer sig om, uden at løse nogen problemer på landsbasis.

Måske skulle man se på normaludgiftsmetoden som evt. egnet i dette område. Lad mig til sidst for en sikkerheds skyld røre lidt ved myten om »det rige Frederiksberg«. De senere års udvikling viser noget ganske andet; hvad de offentligt tilgængelige statistikker tydeligt viser.

John Winther
Frederiksberg

Underbilag

Indenrigsministerens kommentarer

Frederiksberg kommune anfører bl. a.:

- 1) at hovedstadsudligningen er noget for sig, fordi den hænger sammen med, at kommuneinddelingsloven efter princippet én by – én kommune ikke kunne gennemføres her. Derfor er formlen en blanding af indtægtsudligning og udgifts-udligning på niveauer 40 – 50 pct. for henholdsvis kommuner og amtskommuner. Disse synspunkter invalideres gennem forhøjelse af indtægtsudligningen,
- 2) at det er forkert at gå videre med kriteriet vejlængde, der i sig selv ikke er et objektivt kriterium,
- 3) at vækstkommuneudligningens fallit bør erstattes af en styrkelse af den del af ud-ligningen, der tager hensyn til både be-folkningsmæssig fremgang og tilbage-gang,
- 4) at forholdene i København og Frederiks-berg er ensartede, således at disse kom-muner skulle have samme behandling i udligningsproblematikken.

Hertil bemærkes,

ad 1) at baggrunden for ændring af hovedstadsudligningen bl. a. er, at den befolk-ningsmæssige, erhvervs-mæssige og admini-strative udvikling gør en større udligning rimelig. Udgiftsbehov lader sig ikke kvantifice-re på samme måde som beskatningsgrundlag, hvorfor udligningen af beskatningsgrundlag foreslås strammet mere end udligningen af udgiftsbehov, idet der under hensyn til sam-menhængen med de øvrige forslag i lovkom-plekset er lagt vægt på en samlet økonomisk balance for alle kommuner og amtskommuner,

ad 2) at man har fundet, at kriteriet vej-længde i tilstrækkeligt omfang er objektivt, idet det er rimeligt konstaterbart og entydigt, ligesom (amts)kommunerne i hvert fald på kortere sigt ikke har mulighed for at påvirke det, samt at der en årsagssammenhæng mel-lem vejlængde og vejudgifter; jfr. betænk-ning 855, 1978, side 209,

ad 3) at der fortsat er behov for en vækst-kommunal udligning, men at der med forsla-get vil ske en tilpasning af ordningen med henblik på en mere nuanceret hensyntagen – ud over vækst – til kommunernes egne særlige udgiftsbehov og økonomiske forhold i det hele taget. Den vægt, der tillægges kriteriet andel af summen af de numeriske nettofor-skydninger i indbyggertallet (fremgang og tilbagegang) i den nærmest foregående 5-årsperiode, er uændret 0,10, hvilket i forhold til de hidtidige øvrige kriterier indebærer en stramning,

ad 4) at den relativt begrænsede gevinst for Frederiksberg kommune sammenlignet med Københavns kommune som følge af det foreliggende lovkompleks navnlig skyldes ændringen af hovedstadsbegrebet, hvor det spiller ind, at Frederiksberg kommunes ind-komstgrundlag er højere end Københavns kommunes. På den anden side kan det næv-nes, at mens Københavns kommune taber ved særforborgens udlægning svarende til 0,47 pct. af beskatningsgrundlaget, får Frede-riksberg kommune en gevinst.

For så vidt angår en sammenligning af på hvilke områder Frederiksberg kommunes opgaver afviger fra Københavns kommunes opgaver henvises til den supplerende besva-relse af spørgsmål 31 fra kommunaludvalget.

GRÆSTED-GILLELEJE KOMMUNE

kommunaldirektøren

Den 21. maj 1979

Kommentarer til lovforslag nr. L 223

Lovforslag nr. L 223 – lov om ændring af lov om kommunal indkomstskat – særligt »landliggerskattens« bortfald.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at det har været overvejet at give sommerhuskommunerne en godtgørelse for det provenutab de vil lide ved skattefordelingens bortfald, men har *ikke fundet*, at der foreligger et berettiget krav herpå. Man henviser til øget provenu af grundskyld, omsætning hos handlende, at landliggerne ikke belaster skoler o. lign.

Uden at tage stilling til eller debattere hvorvidt disse synspunkter er relevante, kan man dog konstatere at disse forhold *ikke* er nye og pludseligt opståede og *kan således ikke bortforklare at »landliggerkommunerne« pludseligt og uden varsel* fratages en for visse komuner væsentlig indtægt.

En indtægt som kommunerne naturligvis har budgetteret med i langtidsbudgetteringen som det med den nye regnskabsreform er pålagt kommunerne at foretage.

Argumenterne i bemærkningerne til lovforslaget om at ændringen i begrebet beskatningsgrundlaget (fra 20 pct. til 10 pct.) i nogen grad vil afbøde de økonomiske virkninger for sommerhuskommunerne *virker meget tyndbenede. Forholdet mellem fastboende og antal sommerhuse*, disses grundstørrelser og beliggenhed (faktorer der bestemmer vurderingen) er jo vidt forskellige i de forskellige kommuner. Endvidere findes der jo mange »helårskommuner« med høje grundværdier.

At grundværdierne af sommerhusgrunde giver et øget provenu i grundskyld kan der ikke argumenteres imod, men – *der er fortsat ingen differentiering* mellem sommerhusområder og helårsområder *med hensyn til grundskyldspromillen.*

Skulle argumentet have haft et reelt indhold og skulle procenttillægget have haft en rimelig virkning på det gennemsnitlige beskatningsgrundlag kommunerne imellem burde tillægget være differentieret (lavere for den del af grundværdierne der vedrører sommerhusgrunde). Der er tilsyneladende helt set bort fra:

- at tillægget (vedr. sommerhusgrunde) er medvirkende til en *forøgelse* af det *beregnete* beskatningsgrundlag *pr. indbygger* i sommerhuskommunerne (større for kommuner med forholdsvis lille antal faste beboere og omvendt) og
- at fradrag for betalt grundskyld vedr. sommerhusgrunde er medvirkende til en formindskelse af beskatningsgrundlaget *pr. indbygger* i ikke sommerhuskommuner.

Som afslutning på dette afsnit skulle måske medtages, at udbud/efterspørgselsmekanismen er medvirkende til kunstig forøgelse af værdierne af sommerhusgrunde med afsmittende virkning på helårsgrunde i samme område.

Græsted-Gilleleje kommune påregner at bortfald af landliggerskatten vil medføre et indtægsttab på kr. 5.000.000,- (1979).

HELSINGE KOMMUNE

Bilag 5

Økonomiske konsekvenser for Helsinge kommune ved eventuel vedtagelse af lovforslag nr. 220-224, fremsat den 15. maj 1979

Beløb i 1.000 kr.	Helsinge kommunes budgetfor- slag 1980	Nye tal p.- g.a. oven- nævnte lo- ve
Generelle tilskud.....	29.090	28.113
Kommunal udligning ...	329	1.987
Hovedstadsudligning ...	2.948	3.854
Landliggerskat	4.750	0
Tillægsgrundskyld	45	0
Begrænset skattepligt ...	0	0
Samlede indtægter	36.504	29.980

Som det fremgår af ovenstående vil vedtagelse af lovforslag nr. 220-224 medføre en mindreindtægt for Helsinge kommune i 1980 i forhold til forventet på 6.524.000 kr. Dette tal svarer til en forhøjelse af skatteprocenten på ca. 1,1 pct.

Det skal bemærkes, at »nye tal p.g.a. ovennævnte love« er beregnet ud fra kendte oplysninger bl. a. fra Statistisk Tabelværk 1979: III samt indhentede oplysninger i indenrigsministeriet.

Bemærkninger til de enkelte områder:

Generelle tilskud: Den samlede tilskudspulje fremkommer som 7.850.000.000 kr. iflg. Kommunernes Landsforenings budgetvejled-

ning med tillæg af 771.000.000 kr. som følge af særforborgens udlægning (incl. 3½ pct. prisstigninger).

Kommunal udligning: Baggrunden for den øgede udgift på dette område skyldes lovforslagets § 4, stk. 1. Iflg. nugældende lov skal der kun svares bidrag i de tilfælde hvor beskatningsgrundlaget pr. indbygger havde svaret til 125 pct. af det gennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger i samtlige kommuner.

Hovedstadsudligning: Den forøgede indtægt fremkommer som ændring af grundværdiernes vægt til 10 pct., samt ved forhøjet udgiftsbehovstal.

Begrænset skattepligt: Iflg. oplysninger fra skatteforvaltningen er kommunens indtægter på dette område meget beskedne, hvorfor der ikke er medtaget noget beløb.

Det kan oplyses, at Helsinge kommunes budgetforslag 1980 er udarbejdet på grundlag af en forventning om, at grundværdiernes vægt ville andrage 11 pct. ved opgørelse af beskatningsgrundlag. Denne beregning er foretaget på baggrund af oplysninger fra Kommunernes Landsforening samt opgørelse over beskatningsgrundlag ved beregning af kommunens låneramme for 1978 og 1979 iflg. cirkulærer fra indenrigsministeriet.

HELSINGE KOMMUNE

4.4.79

Underbilag

Synspunkter vedr. eventuel afskaffelse af landliggerskatten

Under henvisning til overvejelser i indenrigsministeriet i forbindelse med en eventuel afskaffelse af landliggerskatten kombineret med ændring af vægten af de afgiftspligtige grundværdier ved beregning af kommunal udligning og hovedstadsudligning, skal jeg hermed fremkomme med følgende kommentarer:

Beskatningsgrundlaget der anvendes i forbindelse med beregning af tilskud/tilsvar i henhold til lov om kommunal udligning og hovedstadsudligning fremkommer i de nu gældende regler som udskrivningsgrundlag med tillæg af 20 pct. af de afgiftspligtige grundværdier, baseret på 15. alm. vurdering.

På baggrund af 16. alm. vurdering forventes beregningen af dette beskatningsgrundlag *ændret* iflg. oplysninger fra Kommunernes Landsforening fra 20 pct. af grundværdierne til 11 pct. af grundværdierne. Denne ændring er benyttet ved den foreløbige beregning af tilskud/tilsvar i perioden 1980-1983 i Helsinges kommunes budgetoplæg.

Det kan oplyses, at Helsinges kommunes grundværdier udviser en stigning fra 15. alm. vurdering til 16. alm. vurdering på ca. 119 pct.

Den procentvise stigning i grundværdier for hele landet andrager ved samme vurde-

ring ca. 78 pct. iflg. Kommunernes Landsforening.

Dette understreger meget kraftigt den store forvriddning vurderingen har medført mellem Helsinges kommune og landet i øvrigt vedrørende kommunal udligning, hovedstadsudligning og beregning af lånerammer uanset reducere af procentsatsen til 11 pct.

Med hensyn til reguleringen af procenten fra 20 til 11 af grundværdierne må denne generelt betragtes som en naturlig beregningsteknisk regulering.

Det må være naturligt, at nulstille den beløbsmæssige virkning af 16. alm. vurdering totalt set.

Det kan oplyses, at Helsinges kommune forventer en landliggerskat i 1980 på 4,7 mill. kr.

Det må være et rimeligt argument, at *udligningstilskud* m. v. ingen sammenhæng har med landliggerskatten, der jo knytter sig til landliggerens indkomster.

Ud fra ovenstående betragtninger må man anse de talmæssige virkninger af reguleringen af beregningerne fra 20 pct. til 11 pct. af grundværdierne som irrelevant i forhold til en vurdering af de økonomiske virkninger mellem Helsinges Kommune og det øvrige land.

Venligst
Thor Pedersen
borgmester

Bilag 6

Indenrigsministerens kommentarer til bilag 4 og 5

Græsted-Gilleleje kommune besværer sig bl. a. over, at landliggerskommunerne pludselig og uden varsel fratages landliggerskatten, som man påregner ville have givet kommunen en indtægt på 5 mill. kr. (1979).

Hertil skal bemærkes, at spørgsmålet om landliggerskattens berettigelse i en årrække har været genstand for diskussion, således at man måtte være forberedt på, at denne skat – som der vanskeligt kan gives nogen reel begrundelse for – på et eller andet tidspunkt ville bortfalde. At ophævelsen er foreslået nu, må bl. a. ses i forbindelse med den ændrede beregning af beskatningsgrundlaget (medregning af grundværdierne med 10 pct. i stedet for 20 pct.), der vil være til fordel for kommuner med høje grundværdier, herunder sommerhuskommunerne, men selve motiveringen for ophævelsen af landliggerskatten er ikke det ændrede beskatningsgrundlag, men at denne skat må anses for ubegrundet og urimelig over for landliggerens bopælskommuner, hvis skatteindtægter reduceres med landliggerskatten, uden at de opnår nogen besparelse som følge af de pågældende skatteyderes ophold i sommerhuskommunerne. Hertil kommer, at forslaget indebærer en væsentlig administrativ forenkling.

At forholdene som af kommunen anført vil kunne ligge forskelligt fra kommune til kommune – bl. a. med hensyn til grundværdier og grundskyldspromiller – er ubestrideligt, men synes ikke relevant i relation til spørgsmålet om landliggerskattens bortfald.

Den samlede virkning for Græsted-Gilleleje kommune er en forhøjelse af beskatningsniveauet med 0,92 (fra 22,6 til 23,52).

Helsingø Kommunes indvendinger går i det væsentlige ud på, at den ændrede beregning af beskatningsgrundlaget ikke kan benyttes som argument for landliggerskattens bortfald, idet nedsættelsen af grundværdiernes vægt må betragtes som en naturlig beregningsteknisk regulering. Som ovenfor anført er det heller ikke den ændrede beregning af beskatningsgrundlaget, der er den egentlige motivering for afskaffelsen af landliggerskatten, men den manglende reelle begrundelse for denne skat.

Den samlede virkning for Helsingø kommune er en forhøjelse af beskatningsniveauet med 0,49 (fra 21,6 til 22,09).

Det bemærkes, at beskatningsniveauet for hele landet i 1979 er 23,7.

VEJLE AMTSKOMMUNE

21. maj 1979

Vejle amtsråds henvendelse til folketingets kommunaludvalg den 22. maj 1979 i anledning af lovforslag nr. L 220 om ændring af lov om generelle tilskud til amtskommuner og kommuner

Vejle amtsråd har tidligere udtrykt en positiv holdning over for skiftende regeringers ønsker om at foretage forbedringer i de kommunale og amtskommunale udligningsordninger.

Amtsrådet udtalte således i skrivelse af 4. april 1979, at man ikke fandt det udelukket, at kriteriemetoden til fordeling af bloktilskuddene kunne forbedres ved anvendelse af mere differentierede kriterier og evt. ved indførelse af helt nye kriterier. Valg og vægtning af fordelingskriterier vil imidlertid altid berø på et skøn, som stiller sig forskelligt for de forskellige kommuner og amtskommuner.

Vejle amtsråd er fuldt ud klar over, at der bør findes en løsning på Københavns kommunes specielle problemer. Amtsrådet har dog tidligere påpeget, at denne kommunes problemer forekommer at være så specielle, at det kunne være mest hensigtsmæssigt, at søge dem løst uden for den generelle tilskudsfordeling. Under alle omstændigheder bør eventuelle ændringer i tilskudsfordelingerne gennemføres under nøje afvejning af den samlede fordelingsmæssige virkning. Ændringer i bloktilskudsfordelingen bør derfor ses i sammenhæng med de øvrige udlignings- og tilskudsordninger, således at der tilstræbes en rimelig samlet kommunal udligning.

Dette synspunkt er da også fremhævet i den afgivne betænkning vedr. bloktilskud og andre udligningsordninger.

Vejle amtsråd er således ikke principielt afvisende over for justeringer, men finder det ikke rimeligt, med kort varsel at gennemføre ændringer, der er drastiske for enkelte amtskommuners økonomi, da den økonomiske langtidsplanlægning i amtskommunerne der ved vanskeliggøres.

De fremsatte lovforslag indeholder, når hele det kommunale og amtskommunale område betragtes under ét, en forholdsvis afbalanceret omfordeling mellem hovedstadsområdet og det øvrige land.

Imidlertid kan man efter amtsrådets opfattelse ved så store ændringer, som der her er tale om, ikke undlade at foretage en konkret vurdering af de samlede virkninger for de enkelte amtskommuner. Nettovirkningen af det samlede lovkompleks incl. virkningen af særforsorgens udlægning er, at hovedstadsområdet får en gevinst på 70 mill. kr., mens det øvrige land får et nettotab på 98 mill. kr. I lyset heraf forekommer det ikke rimeligt, at en gennemsnitsamtskommune som Vejle får et tab på ca. 35 mill. kr., hvortil kommer, at kommunerne i Vejle amt skal afgive 5 mill. kr. Resultatet er at Vejle-regionen i alt skal finansiere ca. 40 mill. kr. af de 70 mill. kr., der tilføres hovedstadsområdet.

I det samlede kompleks er det specielt tilrettelæggelsen af compensationen i forbindelse med særforsorgens udlægning og ændringen i beregningen af skattegrundlagstilskuddet, der bevirker, at Vejle amtskommune udsættes for drastiske ændringer i sine økonomiske forhold.

Amtsrådet har aldrig tvivlet på, at det var en rigtig beslutning at *decentralisere særforsorgen*. På den anden side har det været en klar forudsætning, at der ved en så stor opgaveoverførsel blev gennemført en kompensationsordning, som ydede de enkelte amtskommuner en rimelig dækning for merudgifterne.

En generel overførsel af statens besparelse til de kommunale og amtskommunale bloktilskudspuljer med fordeling til kommunerne og amtskommunerne via de generelle kriteri-

Bilag til bet. o. f.t.l. vedr. generelle tilskud til amtskommuner m.m.

er betyder, at Vejle amtskommune alene får en kompensation, der svarer til ca. 75 pct. af amtskommunens samlede merudgifter ved løsning af opgaverne på det nuværende niveau.

Amtsrådets merudgifter kan foreløbig opgøres til ca. 83 mill. kr., mens compensationen alene vil udgøre ca. 63 mill. kr.

Det vil derfor være hensigtsmæssigt at supplere med et specielt udligningstilskud i en kortere eller længere årrække. Man må jo her erindre sig, at de enkelte amtsråd ingen indflydelse har haft på den udgiftsstruktur, der overtages.

Det *beskatningsgrundlag*, der danner udgangspunkt for beregningen af skattegrundlagstilskuddene opgøres efter gældende regler som indkomstskattegrundlaget + 20 pct. af de afgiftspligtige grundværdier. Efter lovforslaget skal grundværdierne fremover kun indgå med 10 pct. Baggrunden for denne ændring er, at grundskatterne har haft en stadig faldende betydning i den samlede kommunale og amtskommunale skatteudskrivning. Betragtningen er korrekt, men alene for primærkommunerne. Da den amtskommunale grundskyldspromille i loven er fastsat til 15, kan det objektivt beregnes, at det for amtskommunerne vil være korrekt at opgøre skattegrundlaget som indkomstskattegrundlaget med et tillæg på 23 pct. af de afgiftspligtige grundværdier.

Amtsrådet finder, at denne procentsats burde være grundlaget ved fordelingen af skattegrundlagstilskud til amtskommunerne. Der ses ikke at være noget til hinder for, at der anvendes et tillæg ved fordeling til amtskommuner og et andet og mindre ved fordeling af tilskud til primærkommuner. En sådan differentiering svarer i princippet til den differentiering, der sker ved fordeling af bloktilskuddene. Amtsrådet finder det ikke

hensigtsmæssigt at foretage ændringer i en amtskommunal udligningsordning, fordi nogle forudsætninger på det primærkommunale område har ændret sig siden udligningsordningens indførelse.

Den foreslåede ændring vil medføre et tab for Vejle amtskommune på ca. 10,5 mill. kr.

Det skal tilføjes, at det forekommer uhenigtsmæssigt at lade summen af alle skattepligtige grundværdier indgå i beregningerne, når man erindrer sig, at beløb svarende til 3,5 % af grundværdierne for landbrugsjord skal indbetales til staten.

Det kan oplyses, at Vejle amtskommune indbetaler 10 mill. kr. eller ca. 7,5 pct. af sit samlede provenu, mens Københavns amtskommune alene indbetaler 1 mill. kr. eller ca. 0,2 pct. af sit samlede provenu.

I betænkningen vedrørende bloktilskud og andre udligningsordninger når man frem til den konklusion, at det ikke er muligt at finde en objektiv retfærdig fordelingsmetode. Dette er Vejle amtsråd enig i. Det er som nævnt derfor nødvendigt at vurdere, om de anvendte metoder fører til rimeligt afbalancerede resultater for den enkelte amtskommune.

Amtsrådet må derfor opfordre udvalget til at søge de åbenbart urimelige og vel i og for sig også utilsigtede virkninger for Vejle amtskommune afbødet. Vejle amtskommune rammes dobbelt så hårdt som den næst dårligst stillede amtskommune, bortset fra Bornholm, og har i forhold til sit budget én af de mindste kassebeholdninger at tære på. Man skal derfor konkret foreslå, at Vejle amtskommune i forbindelse med det foreliggende kompleks af ændringer tildeles et ekstraordinært årligt tilskud i størrelsesorden 17-20 mill. kr., som aftrappes f. eks. over en 5 årig periode.

Herved vil Vejle amtskommune ikke være ringere stillet end de øvrige amtskommuner som rammes af omlægningerne.

Underbilag

Indenrigsministerens kommentarer

Henvendelsen fra Vejle amtskommune er kommenteret i indenrigsministerens svar på følgende spørgsmål:

Ad henvendelsen fra Vejle amtsråd:

Spørgsmål 34:

Vil ministeren overveje kompensationer (overgangsordninger) under en eller anden form for amtskommuner (f. eks. Vejle), der i særlig høj grad belastes af særfor sorgens udlægning?

Svar:

Ved udlægning af særfor sorgen, der er besluttet ved lov nr. 257 af 8. juni 1978 til ikrafttrædelse 1. januar 1980, vil kommuner og amtskommuner blive påført en merudgift, for hvilken der ydes kompensation af staten gennem en forhøjelse af det samlede tilskud efter objektive udgiftsbehovskriterier. Kompensationens størrelse svarer til statens besparelse ved decentraliseringen af særfor sorgen. Det samlede kompensationsbeløb fastlægges endeligt i forbindelse med regeringens forhandlinger med de kommunale organisationer i juni måned 1979. I beregningerne til lovforslaget er der taget udgangspunkt i de i rapporten fra finansieringsgruppen vedrørende særfor sorgens udlægning opgjorte beløb opregnet til medio 1979 prisniveau.

Vejle amtskommunes samlede tab i forbindelse med de foreslåede ændringer i udligningsordningerne er beregnet til i alt 35,5 mill. kr. i 1980 (1979 prisniveau), hvilket svarer til ca. 0,37 pct. af beskatningsgrundlaget. Hovedparten af tabet, ca. 20 mill. kr., hidhører fra udlægningen af særfor sorgen, hvilket bl. a. kan hænge sammen med, at for sorgscentret Brejning ligger i amtskommunen.

Herudover medfører den foreslåede ændring af beskatningsgrundlagsbegrebet et tab på ca. 10,5 mill. kr.

Vejle amtskommune har foreslået, at der ydes et specielt udligningstilskud på 17-20 mill. kr. svarende til ca. 0,2 pct. af beskatningsgrundlaget. Tilskuddet foreslås aftrappet f. eks. i løbet af en 5-årig periode.

I forbindelse med lovforslaget er den statslige pulje for tilskud til særlig vanskeligt stillede kommuner og amtskommuner for finansåret 1980 foreslået forhøjet fra de budgettede 15,5 mill. kr. til 50 mill. kr. Tilskuddene ydes til kommuner, som både er vanskeligt stillede og lider tab ved de foreslåede omlægninger.

Det er min opfattelse, at tilskudspuljen først og fremmest skal fordeles til primærkommunerne, idet tilskuddet herved vil få en væsentlig bedre udligningseffekt, end hvis det blev ydet til en amtskommune. I øvrigt mener jeg ikke, at Vejle amtskommune hører til blandt de amtskommuner, der vil blive særlig vanskeligt stillet efter den foreslåede omlægning, selv om amtskommunen absolut set har det største tab som følge af udlægningen af særfor sorgen. Det skønnede beskatningsniveau i Vejle amtskommune er beregnet til 22,9 pct. før omlægningen og 23,3 pct. efter omlægningen. Til sammenligning kan anføres, at hele landets beskatningsniveau er beregnet til 23,7 pct. både før og efter omlægningen. Der synes således ikke på forhånd at være grundlag for at give tilsagn om en særlig overgangsordning for amtskommunen, men spørgsmålet vil indgå i indenrigsministeriets overvejelser i forbindelse med fordeling af tilskud fra den ovennævnte særlige tilskudspulje.

Bilag 8

STORSTRØMS AMTSKOMMUNE

Amtsrådet

Den 28. maj 1979.

Den 15. maj 1979 har indenrigsministeren i folketinget fremsat forslag til lov om ændring af lov om generelle tilskud til kommuner og amtskommuner, lovforslag nr. 220.

Med forslaget tilsigtes for det første en ændring af grundlaget for beregningen af skattegrundlagstilskudet, hvorefter beskatningsgrundlagsbegrebet ændres således, at grundværdierne indregnes med en mindre procent end hidtil. Formålet med dette forslag er ifølge bemærkningerne at modvirke et forøget billede af amtskommunernes reelle skattekraft.

For det andet er der foreslået ændringer i lovens del om tilskud efter udgiftsbehovstal. Forslaget går ud på en ændret beregning af udgiftsbehovstallet, således at de vægte, hvormed de nugældende kriterier indgår i beregningen justeres, og således at der som en nydannelse indføres to sociale kriterier med en samlet vægt på 15 pct. af udgiftsbehovstallet.

Ved indførelse af tilskud efter udgiftsbehovstal, hvilket skete i forbindelse med reformen af byrde- og opgavefordelingen efter kommunalreformen, tilstræbte man bl. a., at de enkelte kriterier for fordelingen af tilskudene i videst mulig udstrækning skulle udtrykke årsagssammenhæng med udgiftsbehovene. Til samtlige de nugældende kriterier kan der da også henføres udgiftstyper, der forekommer i amtskommunerne, f. eks. har udgifter til gymnasiestudier nær sammenhæng med antallet af personer i aldersgruppen 15-19 år. De foreslåede sociale kriterier har imidlertid ingen sammenhæng med udgiftstyper i amtskommunerne.

Ved indregning i udgiftsbehovstallet af de foreslåede sociale kriterier nedsættes den vægt, hvormed de øvrige kriterier indgår i udgiftsbehovstallet. Således nedsættes den

vægt, hvormed antallet af sengedage indgår i beregningen fra 60 pct. til 50,10 pct. Antallet af sengedage har imidlertid nøje sammenhæng med den andel af befolkningen, der er 65 år og derover, idet denne gruppe belaster hospitalsvæsenet i langt større grad end de øvrige befolkningsgrupper. Dette får konsekvens for Storstrøms amtskommune, idet befolkningsudviklingen i amtskommunen viser, at en stadig større del af befolkningen udgøres af personer, der er 65 år og derover. Den procentvise del af befolkningen, der henhører til denne aldersgruppe, er fra 1970 til 1978 steget fra 14,7 pct. til 16,3 pct.

Virkningen af indførelse af de foreslåede nye kriterier er for Storstrøms amtskommune et tab på 7,6 mill. kr. ifølge de beregninger, der ledsager lovforslaget. Forslaget indvirker imidlertid ikke blot på fordelingen af den nuværende samlede tilskudspulje, men får også virkning på fordelingen af den kompensation, der ydes amtskommunerne i forbindelse med udlægning af særforsorgen.

I bemærkningerne til lovforslaget er tabet ved udlægningen for Storstrøms amtskommunes vedkommende opgjort til 13,8 mill. kr. Denne konsekvens forekommer helt urimelig, når det tages i betragtning, at amtskommunen i forhold til sin størrelse overtager et uforholdsmæssigt stort antal institutioner og pladser med deraf følgende forøgede udgifter ikke blot til driften af institutionerne, men også til administration.

Storstrøms amtsråd har intet at indvende imod, at der ved beregningen af udgiftsbehovstallet tages hensyn til forskelle i amtskommunernes sociale betingede udgiftsbehov, men amtsrådet må stærkt beklage, at man med de foreslåede sociale kriterier forlader det hidtidige princip om, at kriterierne bør udtrykke sammenhæng med udgiftsbehovene.

Bestemmes kriteriernes samlede vægt i fordelingsnøglerne ved et skøn, hvorved der bl. a. tages hensyn til de fordelingsvirkninger, der er knyttet til at inddrage de nye kriterier – således som det er anført i bemærkningerne til lovforslaget – skal amtsrådet opfordre til at også en række andre forhold inddrages

i overvejelserne. Opmærksomheden henledes på, at ca. halvdelen af amtskommunens område ligger i et egnsudviklingsområde med deraf følgende svigtende indtjeningsevne og vanskelige vilkår for beskæftigelse m. v.

Endvidere nævnes den ovenfor anførte udvikling i befolknings sammensætningen.

Med venlig hilsen

S. TROLBORG

/ Sven E. Møller

Underbilag

Indenrigsministerens kommentarer

Amtsrådet anfører i sin skrivelse, at de foreslåede sociale kriterier ikke har sammenhæng med de amtskommunale udgiftsbehov. Samtidig nedsættes den vægt, hvormed antallet af sengedage indgår i beregningerne fra 60 pct. til 50,1 pct., hvilket har særlig betydning for Storstrøms amtskommune, idet det anføres, at den procentvise andel af befolkningen, der henhører til aldersgruppen 65 år og derover, er steget fra 14,7 pct. til 16,3 pct. fra 1970 til 1978.

Storstrøms amtskommune lider et tab på 7,6 mill. kr. som følge af de foreslåede sociale kriterier og et tab på 13,8 mill. kr. som følge af særfor sorgens udlægning.

Amtsrådet har på denne baggrund stærkt beklaget, at indenrigsministeriet med de foreslåede sociale kriterier forlader det hidtidige princip om, at kriterierne bør udtykke sammenhæng med udgiftsbehovene.

Bestemmes kriteriernes samlede vægt i fordelingsnøglerne ved et skøn, hvorved der bl. a. tages hensyn til de fordelingsvirkninger, der er knyttet til at inddrage de nye kriterier – således som det er anført i bemærkningerne til lovforslaget – har amtsrådet opfordret til, at også en række andre forhold inddrages i overvejelserne. Amtsrådet henleder endvidere opmærksomheden på, at ca. halvdelen af amtskommunens område ligger i et egnsudviklingsområde med deraf følgende svigtende indtjeningssevne og vanskelige vilkår for beskæftigelse m. v.

Hertil bemærkes, at de foreslåede kriterier opfylder de krav til objektivitet, som hidtil er blevet stillet til fordelingskriterierne. Om årsagssammenhængen mellem kriterier og udgiftsniveau bemærkes, at den arbejdsgruppe vedrørende bloktilskud og andre udligningsordninger, der bl. a. talte repræsentanter fra de kommunale organisationer i sine undersøgelser bl. a. gjorde brug af statistiske analyser af, i hvilket omfang der er sammenhæng mellem givne kriterier og udgiftsniveauet vedrørende bestemte opgaver i de enkelte kommuner og amtskommuner («regressionsanalyser»). En sådan samvariation kan ganske vist ikke betragtes som et *bevis* for, at der er årsagssammenhæng mellem kriterierne og udgiftsniveau, men kan støtte en formodning

herom. En sådan formodning støttes endvidere af undersøgelser fra socialforskningsinstituttet.

Det bemærkes endvidere, at kriteriet enlige ældre på 65 år og derover indgår med vægten 0,0750. Det er befolkningen i denne aldersklasse og specielt enlige ældre over 65 år, der i særlig grad påvirker antallet af sengedage, og den reelle vægt af den ældre befolkningsgruppe er således højere, end man kunne få indtryk af ved alene at betragte nedgangen i vægten for sengedagene.

For så vidt angår den procentvise andel af ældre på 65 år og derover, der i Storstrøms amtskommune fra 1970 til 1978 er angivet til at være steget fra 14,7 pct. til 16,3 pct., skal det anføres, at den samme aldersgruppe for landet som helhed i samme periode er steget fra 12,3 til 14,0 pct.

Det er i skrivelsen ikke nærmere præciseret, hvilke andre kriterier amtskommunen ønsker, der skal indgå i overvejelserne. Den ovenfor nævnte arbejdsgruppe foreslog endvidere inddragelse af kriteriet boligforhold samt regulering af den enkelte (amts)kommunes tilskud for geografisk betingede lønforskelle. Regeringen har imidlertid ikke kunnet følge disse forslag.

De særlige egnsudviklingsproblemer, der findes i Storstrøms amtskommune, søges bl. a. udjævnet ved tildeling af egnsudviklingsstøtte. Herudover er der for kommuner, der både er vanskeligt stillede og som lider tab ved omlægningerne mulighed for ydelse af tilskud fra den statslige pulje til særlig vanskeligt stillede kommuner og amtskommuner. Det bemærkes, at det kommunale og amtskommunale beskatningsniveau i Storstrøms amt som følge af omlægningen forventes at stige 0,37 procentpoints til 23,5 pct. Det samlede beskatningsniveau for hele landet er beregnet til 23,7 pct. både før og efter omlægningen.

Fordelingen af tilskud fastlægges af indenrigsministeriet i august måned. De særlige problemer for visse kommuner i Storstrøms amt vil i denne forbindelse indgå i indenrigsministeriets overvejelser.